

Consiliul Județean Botoșani
Memorialul Ipotești – Centrul Național de Studii *Mihai Eminescu*

POEȚI CONTEMPORANI CU EMINESCU

GHEORGHE ASACHI

ION HELIADE RĂDULESCU / ALECU DONICI

GRIGORE ALEXANDRESCU / COSTACHE NEGRI

IACOB MUREȘIANU / CEZAR BOLLIAC / C.A. ROSETTI / ANDREI MUREȘANU

PICU PĂTRUȚ / VASILE ALECSANDRI / DIMITRIE BOLINTINEANU

ALEXANDRU PELIMON / GHEORGHE SION / CONSTANTIN D. ARICESCU

GHEORGHE TĂUTU / GEORGE BARONZI / ANTON NAUM / GEORGE CREȚEANU

ALEXANDRU LĂZĂRESCU (LAERȚIU) / VASILE POGOR / NICOLAE T. ORĂȘANU

ALEXANDRU DEPĂRĂȚEANU / ZAHARIA BOIU / IOAN IANOV

ALEXANDRU Z. SIHLEANU / RADU IONESCU / NICOLAE NICOLEANU

I.C. FUNDESCU / VASILE BUMBAC / NICOLAI SKELITTI / ARON DENSUȘIANU

NICOLAE GANE / BOGDAN PETRICEICU HASDEU / MARIA FLECHTENMACHER

DIMITRIE PETRINO / MIHAIL ZAMPHIRESCU / IULIAN GROZESCU

THEODOR ȘERBĂNESCU / SAMSON BODNĂRESCU / IOSIF VULCAN

MARIA SUCIU / MIHAI DE BONACCHI / IACOB NEGRUZZI

IOAN POP-FLORENTIN / ȘTEFAN VÂRGOLICI / CARMEN SYLVA

MIHAIL D. CORNEA / NICOLAE BELDICEANU / GRIGORE N. LAZU

VETURIA M. FLORENTIU / IONIȚA SCIPIONE BĂDESCU / MIRON POMPILIU

DUMITRU C. OLLĂNESCU-ASCANIO / VERONICA MICLE

MATILDA CUGLER-PONI / ALEXANDRU MACEDONSKI / IOAN S. NENIȚESCU

CAROL SCROB / NICOLAE VOLENTI / A.C. CUZA / ALEXANDRU VLAHUȚĂ

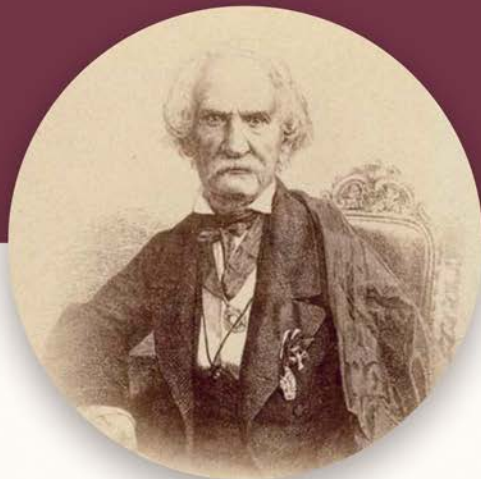
DŪILIU ZAMFIRESCU / LUCREȚIA SUCIU / MIRCEA DEMETRIADE

GEORGE COȘBUC / TRAIAN DEMETRESCU

IULIA HASDEU

GHEORGHE ASACHI

n. 1 mart. 1788, Herța – m. 12 nov. 1869, Iași

Încercările sale au dat exemplu celor mai tineri să lucreze la întemeierea unei literaturi naționale și bătrânul nu lipsea niciodată de a încuraja junimea. Kogălniceanu, Negruzzi, Alecsandri, erau mulțumiți de aprobățiunea bătrânului Gheorghie Asachi.

(M. Eminescu, „Convorbiri literare”, 1869)

Sosit la Iași, în 1812, după ce își face studiile la Universitatea din Lvov, Gheorghe Asachi „a întreprins o acțiune culturală neobișnuită” (Mihai Zamfir): a inaugurat primul curs superior (de inginerie) românesc (1813); a organizat primele reprezentații teatrale în limba română (1816); a publicat prima gazetă românească din Moldova, „Albina Românească” (1829); a întemeiat Academia Mihăileană (1835) etc.

A compus cele mai semnificative versuri între 1809 și 1828, iar primul volum, *Poezii*, îi apare în 1836. Mai publică: *Fabule alese* (1836); *Fabule versuite* (1844); *Culegere de poezii* (1854). În perioada 1853-1863, a scris drame istorice. După 1840, publică mai multe nuvele istorice, pe care le tipărește în volum în franceză (1859), apoi în traducere română (1867).

*Un viu dor mă-naripează și mă-ndeamnă din giunie
Ca să cerc pe alăută românească armonie.
Acest vers, ce sun-aice, lui Apolo nu-i strein,
Fiind gemine cu rostul ce-i urzit din cel latin /.../
(La patrie)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

ION HELIADE RĂDULESCU

n. 6 ian. 1802, Târgoviște – m. 27 apr. 1872, București

El scria cum se vorbește; viul grai a fost dascălul lui de stil. Prin el limba s-a dezbrăcat de formele convenționale de scriere ale Evului Mediu și ale cărților ecleziastice, a devenit o unealtă sigură pentru mânuirea oricărei idei moderne. Din acest punct de vedere Eliad a fost cel întâi scriitor modern al românilor și părintele acelei limbi literare pe care o întrebuițăm astăzi”.

(M. Eminescu, „Timpul”, 21 noiembrie 1881)

Elev al lui Gheorghe Lazăr, personalitate marcantă a Revoluției de la 1848, Ion Heliade Rădulescu a fost membru fondator al Academiei Române și primul președinte al acesteia în 1829 a înființat „Curierul românesc”, iar în 1837, „Curierul de ambe sexe”, fiind considerat unul dintre întemeietorii presei românești.

S-a remarcat ca autor de versuri elegiace (*Dragele mele umbre*), de meditații asupra condiției umane (*Serafimul și Heruvimul; Visul*) sau asupra condiției poetului (*La moartea lui Cârlova; La un poet exilat*). A lăsat neterminate proiectele de epopee *Anatolida sau Omul și forțele și Mihaida*. Capodopera creației sale poetice este poemul *Zburătorul*, publicat în 1844, în „Curierul românesc”. A fost unul dintre primii teoreticieni literari români, scriind: *Regulile sau Gramatica poeziei* (1831); *Despre versificație* (1838); *Curs integru de poesie generale* (1868).

*Aceasta este soarta aceluia ce pășăște
La templul nemuririi cu pas nemlădios:
El merge înaintea, și-n urma lui se naște
Și prinde aripi slava în drum vijelios.*

*Ți-e viforoasă calea, o mare de talazuri!
Și-ntr-înșă ai să-ntâmpini ispite, piedici mii:
Dar ai de călăuză pe Domnul în necazuri,
Ce morții înviază și judecă pe vii / .../*

(La un poet exilat)

ALECU DONICI

n. 19 ian. 1806, Bezeni, Orhei – m. 20 oct. 1865, Piatra Neamț

*Donici cuib de-nțelepciune,
Care, cum rar se întâmplă, ca să mediteze pune
Urechile ce-s prea lungi ori coarnele de la cerb;
Unde-i boul lui cuminte, unde-i vulpea diplomată?
S-au dus toți, s-au dus cu toate pe o cale nenturnată.*

(M. Eminescu, *Epigonii*, 1870)

După ce termină studiile în Corpul cadetilor nr. 1 din Petersburg (1825), Gh. Asachi slujește într-o unitate militară din sudul Basarabiei. În 1826 se retrage din armată, preferând să activeze în domeniul jurisprudenței.

Debutează cu traduceri din Pușkin și Krîlov. În 1835, se stabilește la Iași. Colaborează la revistele: „Dacia literară”; „Albina românească”; „Propășirea”; „Zimbrul”; „România literară”; „Curierul românesc”. Între 1840 și 1842, publică două cărți de *Fabule*.

*Să fie România de-acum în veci unită
Și propășind în toate să fie ea menită,
La răsărit să-nalțe pavilionu-i sus,
Ca cele de apus.
Să aibă România industrie și arte,
Școli bune, răspândite în orișicare parte;
Încât românii toți să fie luminați
Ca cei de stat bărbați. /.../*

*Să fie Domnitorul de Dumnezeu lăsat,
Ca să renască astfel frumoasa Românie,
Întru eternitate mult binecuvântat;
O fie, fie, fie!
(Dorința românului din 1862)*

GRIGORE ALEXANDRESCU

n. 22 febr. 1810, Târgoviște – m. 25 nov. 1885, București

*Și ca Byron, treaz de vântul cel sălbatic al durerii,
Palid stinge-Alexandrescu sânta candel-a sperării,
Descifrând eternitatea din ruina unui an.*

(M. Eminescu, *Epigonii*, 1870)

Își face studiile la Colegiul „Sfântul Sava” din București, unde este coleg cu Ion Ghica. Aici îl cunoaște pe Ion Heliade Rădulescu, la care va locui un timp. Și-a publicat prima poezie, *Miezul nopții*, în „Curierul românesc”, îndrumat de Ion Heliade Rădulescu. A fost ofițer, dar a demisionat în 1837, deținând ulterior diferite funcții: șef de masă la Registratura postelniciei, apoi serdar (1845); redactor al ziarului „Poporul suveran” (1848); director al Arhivelor statului (până în 1855); director al Eforiei Spitalelor (1856). În 1840, se află în detenție, timp de trei luni, acuzat de participare la complotul împotriva lui Ghica-Vodă. Cauza pedepsei a fost mai curând scrisul său caustic (apăruseră poemele *Anul 1840* și *Lebăda și puii corbului*).

În timpul vieții, a publicat mai multe volume: *Poezii* (1832); *Fabule* (1832); *Meditații* (1835); *Poezii* (1838); *Fabule* (1838); *Poezii* (1839); *Memorial* (1842); *Poezii* (1842); *Suvenire și impresii, epistole și fabule* (1847); *Meditații, elegii, epistole, satire și fabule* (1863).

*/.../ Sărutare, umbră veche! priimește-nchinăciune
De la fiii României care tu o ai cinstit:
Noi venim mirarea noastră la mormântu-ți a depune;
Veacurile ce-nghit neamuri al tău nume l-au hrănit.
Râvna-ți fu neobosită, îndelung-a ta silință:
Până l-adânci bătrânețe pe români îmbărbătași;*

*Însă, vai! n-a iertat soarta să-ncununi a ta dorință,
Ș-al tău nume moștenire libertății să îl lași.
Dar cu slabele-ți mijloace faptele-ți sunt de mirare:
Pricina, nu rezultatul, laude ți-a câștigat:
Întreprinderea-ți fu dreaptă, a fost nobilă și mare,
De aceea al tău nume va fi scump și nepătat /.../
(Umbră lui Mircea. La Cozia)*

COSTACHE NEGRI

n. 14 mai 1812, Iași – m. 28 sept. 1876, Târgu Ocna

Constantin Negri reprezenta nu numai cel mai curat patriotism și caracterul cel mai dezinteresat, dar și o capacitate intelectuală extraordinară căreia-i datorim, în bună parte, toate actele mari săvârșite în istoria modernă a românilor.

(M. Eminescu, „Curierul de Iași”, 1 octombrie 1876)

Fiu al boierului Petrache Negri și al Smarandei Donici, Costache Negri i-a devenit fiu vitreg lui Costache Conachi prin căsătoria mamei sale (numită și Zulnia) cu poetul. Și-a făcut studiile în casa părintească, la curtea domnitorului Ioniță Sandu Sturdza, la Chișinău și Odesa, iar în 1834 este trimis să-și continue educația în Franța și Italia. Se întoarce în Moldova în 1841. Participant activ la Revoluția de la 1848, este nevoit să plece în exil în 1849, dar se întoarce în curând în țară, unde deține mai multe funcții judecătorești și administrative. În 1855, începe o faimoasă carieră diplomatică.

A publicat puțin: câteva zeci de poezii; câteva scrieri în proză; mai multe scrisori. În anul 1909, la Editura Minerva, apare volumul: Costache Negri, *Versuri, proză, scrisori. Cu un studiu asupra vieții și scrierilor sale de Em. Gârleanu.*

*/.../ Așa vântul de urgie
Aspru suflă-n sărăcie,
Și românu-n iobăgie
Are, pe-ntinsul pământ,
Numai locul de mormânt,
Ca să moară-n duioșie.*

*Daleu! măi român bărbate,
Mai deșteaptă-te, măi frate!
Că de tine joc își bate,
Și-n robie tot mereu
Te ține-n lanțul cel greu,
Lumea cea fără dreptate.*

(Doină)

IACOB MUREȘIANU

n. 28 nov. 1812, Rebrîșoara, Bistrița-Năsăud – m. 29 sept. 1887, Brașov

Cât rău nu rezulta pentru națiune deacă atunci în ora cea fatală a agonizării Gazetei [de Transilvania] D-l Iacob Murășianu nu se supunea la sarcina cea grea de redactor răspunzător, și nu o primia pe aceasta din mâna antecesorului său earăși ca pe o datorie sacră pentru el față cu națiunea și cu bărbații ei, lepădându-se de toată odihna și repausul cerut la cruțarea sănătății și supuindu-se unor greutăți de care alte jurnale române nici nu visează.

(E.I. Armatu, „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, nr. 26 din 1855)

Format la școlile greco-catolice ale Blajului, Iacob Mureșianu se stabilește la Brașov în 1837, unde, aproape 50 de ani, a fost profesor și director la Liceul latino-german. Împreună cu George Barițiu, tipărește primul ziar politic al românilor ardeleni, „Gazeta de Transilvania”, și suplimentul acestuia, „Foaie pentru minte, inimă și literatură”. În 1877, devine membru de onoare al Academiei Române.

A scris poezii ocazionale (*Orațiunea, Orfelinul*), poezii patriotice (*Martirilor, Eroii luptători*), satire (*Mirele către logodnică*), versuri de inspirație folclorică (*Baladă la saltul roman ardelean*), pe care le-a publicat în „Foaie pentru minte, inimă și literatură”. Aron Pumnul include poemul *Eroii luptători* în *Lepturariu românesc cules den scriptori rumâni* (vol. I, partea a II-a, Editura cărților școlare, Viena, 1862-1865).

*Frunză verde, plopuri nalte,
Dați feciori l'a nostre salte
Și jucați, ca para-n foc,
Erezitul Romei joc. /.../*

*Sus o dată 'ntr 'o unire
Totă lumea să se mire,
Că și asprii timpi la dinți
Strâns ne leagă de părinți!
(Baladă la saltul roman ardelean)*

CEZAR BOLLIAC

n. 23 mart. 1813, București – m. 25 febr. 1881, București

Bolliac cânta iobagul ș-a lui lanțuri de aramă...

(M. Eminescu, Epigonii, 1870)

Elev la Colegiul „Sfântul Sava” din București, Cezar Bolliac îl are profesor pe Ion Heliade Rădulescu, acesta ajutându-l să publice în ziarele sale. Paralel cu viața literară și publicistică, a desfășurat o intensă activitate politică, fiind unul dintre fruntașii Revoluției de la 1848. După Revoluție, ia drumul exilului, iar în 1850 se stabilește la Paris. Se întoarce la București în 1857, când este ridicată interdicția de a veni în țară. Din 1865, este director al revistei „Trompeta Carpaților”.

În timpul vieții, a publicat câteva cărți de poezie: *Operile lui Cesar Boliak. Meditații* (1835); *Din poeziile lui Kesar Boliak* (1843); *Poezii nouă* (1847); *Colecțiune de poezii vechi și nouă* (1857); *Poesii umanitare* (culese de Ion Porianu, 1866).

*/.../ Oh! Adevărul este un caos fără seamă
În care-orice gândire, și cea mai fără teamă
Ce crede că-l străbate, se-ntunecă în nor.
Un caos de-ntunecă în care s-adâncează
Popoarele de gânduri, precum se-nvălmășează
Insectele în aer de păsări care zbor.*

*Oari acvila aceea ce zboară către soare
Și toate celelalte popoare zburătoare
Le lasă-n urma sa,*

*Pătrunde ea tăria cu agera-i pornire?
Te-oprește, trufaș geniu! Oprește-a ta trudire,
Oprește râvna ta!*

*Căci crede: Adevărul, gândirea omenească
S-alerge mii de secolii nu poate să-l găsească,
Nu poate să-l ajungă, el piere nălucind.
Când ochiul minții noastre fantoma-i chipuiește
Și-n fundul ăstui caos la ea se năpustește,
E-n buzele-adâncimei, stă-n față rătăcind.*

(Adevărul)

C.A. ROSETTI

n. 2 iun. 1816, București – m. 8 apr. 1885, București

Căpetenia partidului liberal, dl C.A. Rosetti, ca Odiseu cel mult meșteșugăreț, rătăcește departe de Itaca cea înconjurată de valuri, de patria sa iubită, multe cetăți de oameni și multe datini deprinde, chibzuind să-și mântuie sufletul și pe tovarăși, cum ar zice bătrânul Homer. Dar toate științele sale sunt zădarnice, căci pe când meșteșugărețul grec din Antichitate lua lumea înaintea cu povești, Odiseu cel modern întâlnește în cale-i o lume care-i cunoaște patria sa mai bine decât el însuși.

(M. Eminescu, „Timpul”, 3 martie 1879)

C.A. Rosetti este cunoscut mai mult ca jurnalist și om politic, jucând un rol important în Revoluția de la 1848. În timpul revoluției, a fost redactor la „Pruncul român”; în exil (1848-1857), a contribuit la editarea revistelor „România viitoare” și „Republica Română”, iar din 1857, revenit în țară, a editat ziarul „Românul”, tribună unionistă și liberală. În 1866, a propus înființarea Societății literare, devenită ulterior Academia Română.

Scriind la „Timpul”, Mihai Eminescu judecă aspru publicistica lui C.A. Rosetti, precum și activitatea politică a acestuia.

„Prozatorul inflamabil, liberalul radical, polemist acerb, imprevizibil” (Eugen Simion) a scris și versuri, incluse în volumul *Ceasurile de mulțumire* (1843). A mai publicat volumul *Scrieri din junețe și esiliu*, în 1885.

*Să perdă îngerii cerul, să perdă omul raiul
Să perdă însuși tatăl pe fiul său iubit;
Păstorul cinste, suflet; corona, vieța craiul;
Femei! c-o vorbă numai, să perd-ați isbutit!*

*Să dobândească tronul gonitul, esilatul,
Slăvit și mare nume un mic necunoscut;*

*Virtutea necinstitul și raiul vinovatul,
Femei! să dobândească c-un zâmbet ați făcut!*

*În mâna voastră este a lumii cârmuire!
La voi dar plec genunchii, iubirea voastră cer,
Căci voi aveți putere, c-o vorbă, c-o clipire,
Să m-afundați în iaduri, să mă-nălțați la cer.
(Dedicațiune la secul frumos)*

ANDREI MUREȘANU

n. 16 nov. 1816, Bistrița – m. 12 oct. 1863, Brașov

*Mureșan scutură lanțul cu-a lui voce ruginită,
Rumpe coarde de aramă cu o mână amorțită,
Cheamă piatra să învie ca și miticul poet,
Smulge munților durerea, brazilor destinul spune,
Și bogat în sărăcia-i ca un astru el apune,
Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet.*

(M. Eminescu, *Epigonii*, 1870)

După ce a studiat filozofia și teologia la Blaj, începând cu 1838, a fost profesor la Brașov. S-a numărat între conducătorii Revoluției de la 1848, fiind membru în delegația Brașovului la Adunarea de la Blaj. După înfrângerea revoluției, trece în Muntenia, este luat prizonier de armata țaristă și dus până în nordul Moldovei. Eliberat, se stabilește ca funcționar la Sibiu. Colaborează la „Telegraful român”.

Și-a publicat primele poezii în „Foaie pentru minte, inimă și literatură” și „Gazeta de Transilvania”. Scrie versuri patriotice și cu caracter social protestatar, pe care le publică în volum în 1862 – *Din poeziile lui Andrei Mureșanu*. Este autorul poemului *Un răsunset*, scris la Brașov pe melodia anonimă a unui imn religios și devenit, în 1990, imnul de stat al României, cu titlul *Deșteaptă-te, române!*

*Frumos e omul, Doamne, când mintea e regină,
Și simțul ce ca șerpe spre rele îl înclină,
Supus, loial și drept;
Vârtutea-atunci măreață răsare ca ș-o floare,
De brumă neatinsă la rumena-i culoare
În fragedul lui piept! /.../*

(*Omul frumos*)

PICU PĂTRUȚ

n. (?) 1818, Săliștea Sibiului – m. (?) sept. 1872, Săliștea

Crâsnicul acesta din Săliștea Sibiului a ieșit în lumea artei din matca largă, generoasă, a unui subconștient colectiv bătrân de când lumea. De aceea îl putem asemui oricărui înaintaș, știut ori anonim, de aceea regăsim în arta lui reperatele unei durate de veacuri, permanențele de statut ontic și spiritual al unui popor vechi, cu o creativitate turnată în tipare inconfundabile, imprimând o unitate de netăgăduit la nivelul imaginii.

(Zoe Dumitrescu-Buşulenga)

Picu (diminutiv de la numele de botez Oprea) Pătruț, cu numele de monah Procopie, a fost un autodidact și un mare bibliofil. Obținea cărțile tipărite în celelalte provincii românești cu ajutorul oierilor care practica transhumanța, adunând în biblioteca sa peste 200 de volume (un număr de cărți rar întâlnit în mediul rural din acea epocă). A fost miniaturist, ilustrând texte religioase.

Este autorul unei vaste creații poetice: poezii de factură populară (datorită acestora, Nicolae Cartojan l-a numit „Anton Pann al Ardealului”) și imnuri religioase. Cea mai cunoscută lucrare a sa (și cea mai amplă) este *Stihos adică viers* (1842-1844), în trei volume, însumând 1400 de pagini. Muzeul Național al Țăranului Român deține 21 dintre manuscrisele lui Picu Pătruț, precum și tiparul literelor inițiale lucrute de el manual, din lemn. Alte manuscrise se află în colecțiile Bibliotecii Naționale a României, Bibliotecii Academiei Române și Mănăstirii Stavropoleos din București.

*Primăvara cea frumoasă
Ivitu-s-au luminoasă;
Copacii au înfrunzit,
Uscăciunea au pierit;
Pomii frumos înfloresc,*

*Ierburile acum cresc;
Tot pământul dănțuiaște,
Râde și să vesălească,
Umplându-se de frumuseață,
Țiind stâlپări de verdeață /.../
(Viers de primăvară)*

VASILE ALECSANDRI

n. 14 iun. 1818/21 iul. 1821 (?), Bacău – m. 22 aug. 1890, Mircești

Ș-acel rege-al poeziei, vecinic tânăr și ferice,/ Ce din frunze îți doinește, ce cu fluierul îți zice,/ Ce cu basmul povestește – veselul Alecsandri,/ Ce-nșirând mărgăritare pe a stelei blondă rază,/ Acum seculii străbate, o minune luminoasă,/ Acum râde printre lacrimi când o cântă pe Dridri.// Sau visând o umbră dulce cu de-argint aripe albe,/ Cu doi ochi ca două basme mistice, adânce, dalbe,/ Cu zâmbirea de vergină, cu glas blând, duios, încet,/ El îi pune pe-a ei frunte mândru diadem de stele./ O așază-n tron de aur, să domnească lumi rebele/ Și iubind-o fără margini, scrie: „visul de poet”.

(M. Eminescu, *Epigonii*, 1870)

V. Alecsandri studiază la pensionul francez din Iași, alături de M. Kogălniceanu și Matei Millo, iar în 1834, împreună cu alți tineri boieri, este trimis la studii la Paris, unde-și ia bacalaureatul în 1835. Întors în țară, preia conducerea Teatrului Național din Iași (împreună cu M. Kogălniceanu și C. Negruzzi), în 1840. În 1844, scoate săptămânalul „Propășirea”. Fiind unul dintre fruntașii Revoluției de la 1848, după înfrângere, este exilat, stabilindu-se la Paris. Revine în țară în 1849, consacrandu-se activității culturale (în 1854, apare, sub conducerea sa, revista „România literară”), dar și politice (în 1859 este numit de Al.I. Cuza ministru al afacerilor externe). Este membru onorific al Societății Junimea de la înființarea acesteia (1863).

Volume de poezie publicate în timpul vieții: *Poezii populare. Balade (Cântice bătrânești) adunate și îndreptate de Vasile Alecsandri* (vol. I, 1852; vol. II, 1853); *Doine și lăcrimioare* (1853); *Poezii populare ale românilor adunate și întocmite de Vasile Alecsandri* (1866); *Ostașii noștri* (1878). *Pastelurile* (scrise în perioada 1867-1869) – începând cu 1 aprilie 1868, în „Convorbiri literare”.

*Voi, ce cățați defecte în scrierile mele
Și intonați fanfare când constatați în ele
Greșeli, imagini slabe, cuvinte ce vă par
Lipsite de-armonie, erori chiar de tipar,
Voi, care vă dați truda de-a șterge de pe lume
Tot lucrul de o viață întregă ș-al meu nume,
De ce atâta râvnă ș-atâtea opintiri
Ca să aflați în mine a voastre însușiri? /.../*

*E unul care cântă mai dulce decât mine?
Cu-atât mai bine țării, și lui cu-atât mai bine.
Apuce înainte ș-ajungă cât de sus.
La răsăritu-i falnic se-nchină-al meu apus.
Iar voi, care asupră-mi săgeți tocite trageți,
Cântați, dacă se poate, fiți buni și nu mai rageți!
(Unor critici)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

DIMITRIE BOLINTINEANU

n. 14 ian. 1819/1825 (?), Bolintin-Vale – m. 20 aug. 1872, București

Pe-un pat alb ca un lînțoliu zace lebăda murindă,/ Zace palida vergină cu lungi gene, voce blândă –/ Viața-i fu o primăvară, moartea-o părere de rău;/ Iar poetul ei cel tânăr o privea cu îmbătare,/ Și din liră curgeau note și din ochi lacrimi amare/ Și astfel Bolintineanu începu cântecul său.

(M. Eminescu, *Epigonii*, 1870)

Orfan de ambii părinți încă din copilărie, D. Bolintineanu este crescut de rude, având de timpuriu și diferite slujbe funcționărești: copist (1841), secretar (1843), pitar (1844). În 1845, pleacă la Paris, cu o bursă din partea Asociației literare de la București. În 1848 se întoarce în țară, unde conduce revista „Poporul suveran”, împreună cu Nicolae Bălcescu și Cezar Bolliac. După revoluție, este exilat și se duce întâi în Transilvania, apoi la Constantinopol și Paris. Călătorește în Palestina, Egipt, Siria, Macedonia, întorcându-se în țară în 1859.

Debutează cu poezia *O fată tânără pe patul morții*, publicată în 1842 în „Curierul de ambe sexe” (invocată mai târziu de Mihai Eminescu în *Epigonii*). A practicat o multitudine de specii: cântece, idile, reverii, elegii, balade, ode, basme, epigrame, legende, satire, fabule, poeme epice, roman în versuri, epopee etc. A publicat: *Colecție din poeziile domnului D. Bolintineanu* (1847); *Poesii vechi și nouă* (1855); *Legende sau Basme naționale în versuri* (1858); *Manoil* (1859); *Nemesis* (1861); *Legende noi* (1861); *Elena. Roman original de datine politic și filosofic* (1861); *Călătorii la românii din Macedonia* (1863); *Poesii de D. Bolintineanu atât cunoscute cât și inedite* (1865); *Florile Bosforului* (1866); *Eumenidele sau Satire politice* (1866); *Conrad* (1868); *Menadele* (1870).

*...Se întinde masă dalbă
Pe un plai lângă Cătun,
Cu smântână
De la stână
Și cu fagi de miere albă
Și cu vin de la Zeitun.*

*Dintr-o mână-n altă mână
Cupa pregiurată-n flori
Trece plină;
Beau, închină
Pentru țara lor română,
Pentru turme și păstori.*

*Cei bătrâni cu albe plete
Cei dintâi la masă-nchin;
Hora pasă
Lângă masă,
De flăcăi și june fete
Cu păr negru, cu alb sân...
(San Marina)*

ALEXANDRU PELIMON

n. (?) 1822 – m. 27 iul. 1881, Novaci, Gorj

Se pare că titlul său de debut – „Poezii fugitive” (1846) – și-a pus amprenta pe întreaga producție poetică ulterioară, căci, în sens valoric, totul e sub semnul improvizăției lejere, a exercițiului facil, fără ispita desăvârșirii. /.../ Putem găsi la el și expresii rare, de o frumusețe vetustă care poate încânta și azi auzul. De exemplu, în Frumoasă dimineață, această mică bijuterie: „Dorita primăvară/ câmpia însmălțează”.

(Eugen Lungu, *Poeți de pe vremea lui Eminescu*)

Alexandru Pelimon (a semnat și cu pseudonimul Palemon) a fost un poet și traducător care a promovat ideile progresive ale Revoluției de la 1848. A fost profesor, secretar la Comisiunea reglatoare a documentelor mănăstirești, procuror la Consistoria eparhiei Buzăului. La 1 septembrie 1864, „sub direcția lui Cezar Bolliac, este numit sub-cap al secțiunii istorice, în timp ce N. Filimon era cap al secțiunii bunurilor publice”, iar din 1866, este „amplouat” la Arhivele statului.

A debutat în 1846, cu volumul *Poezii fugitive*. Este autorul unuia dintre primele romane românești – *Hoțul și Hagiul* (1853). A abordat și genul dramatic (*Fiul mazălului*, 1851; *Curtea lui Vasile Vodă*, 1852). A mai publicat: poeme eroice (*Traian și Dacia*, 1860; *Vestita bătălie de la Călugăreni*, 1848; *Tudor Vladimirescu. Mișcarea de la 1821*, 1862); romane foiletonistice (*Jidovul cămătar. Moldova și Bucovina*, 1863; *Un funcționar sinucis. Fratele și sora*, 1873); romane istorice (*Bucur, istoria fundării Bucureștilor*, 1858); impresii de călătorie (*Flori de Moldo-România*, 1864; *Memoriu. Descrierea s. monastiri*, 1861).

*Tot omul ce-aici naște e destinat durerei,
Dar ce puțin o simte un om material,
În vreme ce poetul, acest fiu al gândirei,
E numai suferințe în spațiul ideal!*

*El e ursit a plânge exilu-i p-astă teră,
Din Cer, eternitate aici jos pe pământ;
La relele vieții e o floare efemeră
Ce cade d-o suflare palid vestejind /.../
(Destinarea poetului)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

GHEORGHE SION

n. 18 mai 1822, Marmornița, Herța – m. 1 oct. 1892, București

Noua operă a vechiului nostru poet este produsul cel mai remarcabil al literaturii române din ultimele câteva luni. A o critica astfel, precum au criticat-o mai dăunăzi „Convorbirile literare”, a potut numai doară d. Carp, pe care însă, din nenorocire pentru dumnealui, nimeni nu-l va critica niciodată. /.../ D. Sion n-a fost egalmente fericit totdeauna, dar, cu toate acestea, partea cea mai esențială a operei sale întrece, prin originalitate și prin execuțiune, producerile analoage ale răposatului Donici și ale dlui Gregoriu Alexandrescu.

(Bogdan Petriceicu Hasdeu, „Columna lui Traian”, 30 martie 1870)

Gheorghe Sion își începe studiile acasă, pe moșia Laza-Hârsova, cu dascăl particular, apoi se înscrie la Colegiul „Sf. Sava” din București. În 1839 însă, tatăl său îl recheamă în Moldova. Astfel, ajunge la Iași și audiază cursuri la Academia Mihăileană, luând parte și la „soarelele” literare din casa lui Gheorghe Asachi. A fost copist în cancelaria „Departamentului din lăuntru” al Moldovei (1841-1845), a participat la Revoluția de la 1848, a lucrat la Arhivele Statului din Iași (1855-1856). În 1857, se mută la București. În perioada 1860-1862, a scos „Revista Carpaților”. În 1868, devine membru titular al Academiei Române.

A scris versuri (*Ceasurile de mulțemire a lui Gheorghe Sion*, 1844; *Din poeziile lui George Sion*, 1857), fabule (*101 fabule*, 1869), piese de teatru (*Sărutarea*, 1888; *La Plevna!*, 1878), proză memorialistică (*Suvenire contimporane*, 1888); a tradus din clasicii și romanticii francezi. Este autorul versurilor pentru primul imn oficial al României (1862-1881). Cel mai cunoscut text al lui Gheorghe Sion este poezia *Limba românească*.

*Mult e dulce și frumoasă
Limba ce-o vorbim,
Altă limbă-armonioasă
Ca ea nu găsim.*

*Saltă inima-n plăcere
Când o ascultăm,
Și pe buze-aduce miere
Când o cuvântăm,*

*Românașul o iubește
Ca sufletul său.
O, vorbiți, scriți românește,
Pentru Dumnezeu! /.../
(Limba românească)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

CONSTANTIN D. ARICESCU

n. 18 mart. 1823, Câmpulung – m. 18 febr. 1886, București

Om interesant în felul lui, poet exaltat și trivial a fost C.D. Aricescu, „le poète martyr”, care și-a narat în versuri și proză viața lui agitată, pe care o închipuia ca pe a unui erou publicist în luptă cu tirania.

(G. Călinescu)

Istoric, publicist și poet, participant la Revoluția de la 1848 din Țara Românească, Constantin D. Aricescu a fost membru în Divanurile ad-hoc, militant pentru Unirea Principatelor. Revizor școlar până în 1866; între anii 1869 și 1876, deține funcția de director al Arhivelor Statului din București, sistematizând fondul arhivistic. A colaborat la „Pruncul român” și „Românul”.

Este autorul mai multor culegeri de versuri: *Arpa română* (1852); *Lyra* (1858); *Trâmbița unirii* (1860); *Șoimul Carpaților. Poesii istorice* (1860). A publicat lucrări istorice privind istoria orașului Câmpulung, Revoluția de la 1848, răscoala din 1821. A scris și un roman – *Misterele căsătoriei* (3 volume, apărute în 1862, 1863, 1886).

*M-am întrebat adesea: un popor ce e oare
Lipsit el de cultură, în epoci de dureri?
O barcă fără vele, un cer fără de soare,
Deșertul fără apă, un om fără vederi.
Ce face matelotul când nava lui plăpândă
Să zguduie de valuri p-oceanul furios?
El ancora aruncă în marea spumegândă;
Apoi așteaptă-n pace un vânt mai priincios.*

*Așa e și un popor strivit de tiranie:
În liniște așteaptă pe Moise al său;
Și Moise apare și-l scapă de sclavie;
Da victimă el cade, ca însuși Prometeu /.../
(Progresul)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

GHEORGHE TĂUTU

n. 17 iul. 1823, Botoșani – m. 8 aug. 1885, Târgu Frumos

El avu din fire aplecare spre poezie, în urmarea astei aplecări fu întărit mai ales prin sfatul poetului Dumitru Gusti și Iacob Mureșanul. Împrejurările vieții îi hotărâră și fără voia lui felul poeziei, adică satira, căreia îi dă un fel de mângâiere pentru nedreptățile suferite.

(Aron Pumnul, *Lepturariu românesc*, tomul IV, partea 2, 1865)

Născut la Botoșani, se trage dintr-o familie boierească. Primele patru clase le-a făcut la Botoșani, apoi, rămas orfan de tată, se ocupă de administrarea moșiei. A fost copist la Departamentul Dreptății din Iași. A participat activ la mișcarea revoluționară de la 1848. Și-a publicat articolele politice în periodicele: „Almanah pentru români”, „Buciumul”, „Dacia”, „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, „Ghimpele”, „Steaua”, „Timpul”.

A scris fabule, epistole, piese dramatice istorice, comedii, poezii. Volume de poezie: *Poezii* (1862); *Brândușe române* (1868); *Secretu pentru sexu frumos* (1869); *Rarișa sau Cerdacul lui Ferent* (1869); *Poezii. Epistole* (1871); *Odagiul și Rândașul grădinei primăriei* (1872); *Odagiul socru sau Vasilică dragul tatei* (1873).

*Veacuri triste,-ntunecoase
Peste capu-mi au trecut,
Cu mii hoarde furioase
Prea adese m-am bătut.
Dar nici timpurile rele
Nici Vandalul cel păgân
N-au curmat zilele mele,
Căci am fost oricând Român;
Și-oricât timp Român voi fi,
Nu mă tem că voi pieri.*

(*Românul*)

GEORGE BARONZI

n. 20 oct. 1828, Brăila – m. 28 mai 1896, București

G. Baronzi n-a fost unul dintre marii eroi ai republicii literelor române, e adevărat; ci unul dintre neobosiții legionari, și poate nu unul dintre cei mai puțin îndrăzneți; o dovadă e poezia de mai la vale, Cățelul pământului, al cărei refren îl pune mai târziu, ca motto, Eminescu la ciudata sa poemă Strigoii – e ca un pompon pierdut de un legionar obscur în luptă și ridicat în treacăt de un erou mare, pentru a-l înfige în strălucita-i cască.

(I.L. Caragiale, „Epoca literară”, 3 iunie 1896)

G. Baronzi a avut diverse funcții administrative: prefect de Brăila (1866); director de prefectură în județele Vlașca (1870), Covurlui (1879), Ialomița (1880); director de Cămin și președinte de curte la București. A avut o bogată activitate publicistică: scrie pentru „Curierul românesc” (1845), editează, împreună cu Gh. Sion, foaia „Zioa” (1859), este redactor la „Patria”, „Concordia”, „Românul”, „Naționalul”, „Unirea”, „Buciumul”, „Trompeta Carpaților”, „Ghimpele”, „Literatorul” ș.a. A publicat peste 45 de volume de versuri, teatru, traduceri și proză. Cea mai importantă lucrare a sa este romanul în trei volume *Misterele Bucureștiului* (1862-1864).

Mihai Eminescu își va alege drept motto la partea a doua a poemului *Strigoii* patru versuri din poezia *Cățelul pământului*, scrisă de George Baronzi: „În numele sfântului!/ Taci, s-auzi cum latră/ Cățelul pământului/ Sub crucea de piatră”.

*Când trăiam și noi în lume
Altă fală nu doream
Decât să purtăm un nume
Demn de țara ce-o iubeam;
Și-al ei steag pe ne-nterupte
Nobil, mândru și curat,
Prin mii taberi, prin mii lupte*

*Brațul nostru l-a purtat,
Iar trecând la nemurire,
Dup-un trai adânc, bătrân,
V-am lăsat de moștenire
Bravul nume de român;
Să-l purtați cu bărbăție
Pentru dalba Românie.*

(Străbunii)

ANTON NAUM

n. 17 ian. 1829, Iași – m. 28 aug. 1917, Iași

...când s-a hotărât să vie la Societatea noastră, el sta totdeauna tăcut și asculta. Din poeziile sale rareori se putea hotărî să ne citească vreuna, căci tremura de orice observație, ș-apoi era așa de emoționat, că sângele i se urca în față, un nod i se punea în gât și nu era în stare să reciteze un vers. În rarele cazuri însă, când avusese destulă energie spre a-și învinge sfiala și a ne citi ceva, aprobarea Societății îl făcea fericit și ochii îi străluceau de mulțumire. Obișnuit însă, „pudicul Naum”, după cum fusese poreclit, petrecea în colțul ascuns unde se ținea așa de bine, că cu timpul nici nu mai cunoștea altă lume decât Junimea, nici mai admitea că pot fi oameni capabili sau onorabili afară de junimiști.

(Iacob Negruzzi, *Amintiri din „Junimea”*, 1921)

Fiu „al unui mic bacal și arendaș”, crescut în „mahalaua Calicimei”, absolvent al Academiei Mihăilene din Iași și al Facultății de Litere de la Collège de France (1858-1865), profesor de istorie și franceză la Institutele Unite, Liceul Central, Școala militară și Școala Normală „Vasile Lupu” din Iași (până în 1892), apoi profesor de limba franceză la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (1897-1907), membru titular al Academiei Române (din 1893), poetul junimist Anton Naum și-a publicat versurile mai întâi în „Convorbiri literare”, iar în 1890 le-a adunat în volumul *Versuri. 1878-90*, apărut la Iași. A tradus din franceză unele poeme ale lui Boileau.

*Da, negreșit e lucru și mare și-nsemnat
Să fii în lume singur un om predestinat!
A ta înțelepciune în secolii să rămâie;
Pe tron să te admire reginele să vie! /.../
La semnul mânei tale, din cărțile vestite*

*Să faci să ni vorbească Sibilele-mpietrite,
Și răscolind din veacuri legendele plebeie
Din spuse îngăimate să faci o epopoe.
Să te cetească lumea cu glasu-i înălțat,
Poet cu nimb de aur, profet și împărat!
(Elegie)*

GEORGE CREȚEANU

n. 3 oct. 1829, București – m. 6 aug. 1887, Constanța

Poezia Junii corupți poate fi pusă în legătură cu unele producții poetice ale epocii. Revolta împotriva prezentului în decădere o avem și-n La Patrie de Granda, apărută în „Revista Carpaților”, din 1861. Eminescu a cunoscut însă de-aproape /.../ poezia lui Crețeanu La junimea română, cu aceasta asemănându-se în felul de tratare a temei, în unele cuvinte și chiar în unele rime.

(D. Murărașu, Mihai Eminescu. Poezii, 1970-1972)

Magistrat, procuror, deputat, ministru, membru de onoare al Academiei Române, George Crețeanu a absolvit Colegiul „Sf. Sava” din București (unde i-a cunoscut pe Grigore Alexandrescu și Nicolae Bălcescu), continuându-și studiile de drept și litere la Paris. A debutat în 1847 în „Curierul românesc”, publicând ulterior satire, cronici teatrale, versuri în revista condusă de Ion Heliade Rădulescu, precum și în: „Pruncul român”, „Poporul suveran”, „România viitoare”, „România literară”, „Steaua Dunării”, „Concordia”, „Românul”, „Trompeta Carpaților”, „Convorbiri literare” etc. A avut un rol însemnat în înființarea Societății „Junimea română” și a revistei cu același titlu, publicată la Paris.

Volume de versuri: *Melodii intime* (1854); *Patrie și libertate* (1879).

*Rătăcesc în căi străine,
De căminu-mi depărtat,
Îmi trec viața în suspine,
Pâinea-n lacrimi mi-am udat;
Fie pâinea cât de rea,
Tot mai bine-n țara mea /.../*

*Fericiți câți sunt aproape
De căminul părintesc;
De-oi muri, voi să mă-ngroape
În pământul românesc.
Fie piatra cât de grea,
Tot mai bine-n țara mea.
(Cântecul străinătății)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

ALEXANDRU LĂZĂRESCU (LAERȚIU)

n. 30 dec. 1830, București – m. 31 iul. 1876, Kissingen, Germania

Acest domn Lăzărescu a scris 2 volume de poezii și apoi drame ca: Sanuto, Massim pittorele, comedie ca: Un amor românesc, Boierii și țărani – și-n toate aceste volume de poezie și proză nicio idee, o limbă ce numai românească nu e, în fine o secăciune cumplită, care dacă a scăpat de flagelul criticei, asta a fost numai din cauza obscurității autorului lor, obscuritate care l-ar fi cruțat și de șirurile acestea dacă n-aș fi cetit cum că a avut cutezarea de a pune în repetițiune unul din mizerabilele sale produse: Boierii și țărani.

(M. Eminescu, „Familia”, 18/30 ianuarie 1870)

Avocat, deputat, poet, publicist, dramaturg și critic de artă, Al. Lăzărescu a fost un scriitor minor, deși prolific. A publicat operele dramatice *George sau Un amor românesc* (vodevil în trei acte; 1851); *Sanuto* (dramă în cinci acte; 1851); *Massimu pictorele* (melodrama în cinci acte și patru tablouri; 1858). Este autorul volumelor de poezie *Ore de repaos* (1852), *Alfredo. Ore de repaos* (1854) și al romanului *Stroie Corbeanul* (partea I a fost publicată în 1867, iar partea a II-a, postum, în 1885).

Mihai Eminescu îi va critica dur opera într-un articol publicat în revista „Familia” (1870).

O, Muză creștină!...

Mi se pare că cineva dintre poeții noștri a zis aceasta după Chateaubriand.

Fie! Expresiunea oricum e bine aflată și mă servu de dânsa. Eram dator încă de la început să fac o invocațiune la muze, sub osânda de a mi se zice că nu-mi cunosc nici însuși alfabetul poeziei. – Și pentru ce n-am făcut-o, Dumnezeule!

Închipuiți-vă: m-am dat după una, alta, și am lăsat partea cea mai de căpetenie a scrierii tocmai la începutul volumului al doilea! Acum, pentru notele istorice, subjectul atâtor căutări minuțioase, cheia tuturor frumuseților neînțelese din această operă, nu-mi rămâne decât să le caut un loc la urmă, după tabla materiilor și errata. Astă dată însă nu mai pot lăsa în această poemă o lacună mai fioroasă decât însuși capul Meduzei (cel depins de Leonardo da Vinci).

(*Stroie Corbeanul*, începutul părții a II-a)

VASILE POGOR

n. 20 aug. 1833, Iași – m. 20 mart. 1906, Iași

Sunt fericit că mi-a ales un loc potrivit cu firea singuratică și dornică de cercetare. Ferit de grija zilei de mâine mă voi cufunda ca un budist în trecut, mai ales în trecutul nostru atât de măreț în fapte și oameni. Voi fi obligat moralmente d-lui Pogor, care m-a găzduit și care mi-a găsit acest culcuș demn pentru iernile noastre friguroase... înțeleg prin ierni schimbarea răutăcioasă a semenilor noștri, care caută să lovească chiar și-n acei ce nu se pot apăra.

(Mihai Eminescu)

Fiu al comisului Vasile Pogor și al Zoei Cerchez, V. Pogor a studiat la pensionul Malgouverné din Iași, apoi s-a specializat în drept la Paris. Revenit în țară, a participat la complotul împotriva lui Alexandru Ioan Cuza, iar după schimbarea regimului politic a fost prefect al județului Iași (1866), vicepreședinte al Curții de apel (1869-1870; 1875-1876) și primar al municipiului Iași, în mai multe rânduri (1880-1881; 1888-1891; 1892-1894). A fost unul dintre întemeietorii „Junimii”, alături de Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Petre Carp și Theodor Rosetti.

A tradus din Horațiu, Goethe, dar și din Baudelaire. Este autorul a doar nouă poezii originale: *Vezi... grădina părăsită...; Magnitudo parvi; Pastel de marcheză; Sonet; La o jună greacă; Poezie; Melancolie; Sfinx egiptean; Un bal.*

*În inimele voastre vo coardă când se sfarmă
Când vreun amor puternic în suflet ni s-a stins,
Atunci, ca soldatul rănit și fără de armă
Rămâne omul palid în chinuri și în plâns.*

*Mai bine decât viața cu crude suvenire
Mai bine doresc moarte, invoc a ei venire,
Să beu macar deodată paharul de venin.*

*E crud că plângi acolo unde râdeai odată,
Cu jale să-ntorci capul de la un chip iubit.
Să vezi cum în otravă dulceața e schimbată
În ochiul cel din care amorul a lipsit.*

*Căci omul, la tot pasul, renaște și iar moare
Când el ce fu ferice lipsește de sub soare
Și tot rămâne mizer, să plângă pe-al său chin.*

(Sonet)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

NICOLAE T. ORĂȘANU

n. (?) 1833, Craiova – m. 7 aug. 1890, Negreni, Olt

Frumos, simpatic, vorbăreț, având totdeauna gluma la îndemână, risipind fără grijă un talent care era mult superior lucrărilor pe care le-a aruncat în fugă, fără să aștepte să scrie vreodată în adevăr, el ajunse unul dintre cei mai populari propagandiști și prigonirile pe care trebuia să le îndure îl făcură și mai iubit de mulțimea din București, cu care sămăna la suflet. Încă în vremea luptelor pentru Unire, versul lui răsună în urechile tuturor.

(Nicolae Iorga, *Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea*, 1929)

Poet, prozator, publicist, memorialist, Nicolae T. Orășanu a participat la evenimentele din timpul Unirii Principatelor din 1859, pe care le-a consemnat în lucrarea *O pagină a vieții mele sau 22, 23, 24 ianuarie 1859*. A fost director la „Monitorul oficial” și a fondat o serie de gazete cu teme satirice: „Spiriduș”; „Tânțarul”; „Nichipercea”; „Sarsailă”; „Asmodeu”; „Urzicătorul”; „Daracul” (1869-1876). A debutat în 1854 cu volumul *Floricele de primăvară*, apoi a scris, cu precădere, pamflete, versuri antidinastice și epigrame politice, pe care le-a publicat în volumul *Ilustrii contemporani* (1861). Este autorul mai multor broșuri cu titluri demonice: *Coarnele lui Nichipercea*; *Coada lui Nichipercea*; *Ochiul dracului*; *Codița dracului*; *Ghearele dracului*. Alte volume: *Trei-feți-logofeți sau povestea lui Fâl-Fâl-Son* (1857); *O fată de măritat* (1858); *Întemnițările mele politice* (1861); *Opere satirice* (1875) ș.a.

*Plăcută-mi este viața, acum când e senină
Ca ziua primăverii, ce-ndeamnă la plăceri,
Ce varsă pe câmpie curată sa lumină,
Ș-eccită pe tot omul ce geme în dureri.*

*Plăcută-mi este viața, când are ca deviză:
Dreptate, inocență și scump patriotism;
Când inima-mi, spre bine, de Dumnezeu împinsă,
Gonește de la sine nedreptul egoism.*

*Plăcută-mi este viața în sânul țării mele,
Acolo unde maica pe lume m-a născut,
Acolo unde-adesea, scăldat în lăcrămele,
Pe patru brațe scumpe, ca bradul am crescut.*

(*Plăcută-mi este viața*)

ALEXANDRU DEPĂRĂȚEANU

n. 25 febr. 1834, Depărați, Teleorman – m. 11 ian. 1865, București

Putem spune că Al. Depărățeanu este, dintre poeții ziși minori ai Momentului Alecsandri-Bolintineanu, cel mai talentat, poate, și cel care anunță, indiscutabil, o schimbare de tonalitate și de stil în poezia românească. /.../ Este cel dintâi, de nu mă înșel, care ia distanță față de lirismul lăcrămos crescut la umbra versurilor lui Bolintineanu.

(Eugen Simion, *Dimineața poezilor*)

Poet, dramaturg și politician, Alexandru Depărățeanu și-a făcut studiile la Paris, iar revenind în țară s-a implicat în politică. După lovitura de stat din 1864, a ajuns deputat în Cameră. A publicat: *Ciocoii vechi și ciocoii noi* (broșură de opt pagini, 1861); *Doruri și amoruri* (volum de poezie, 1861); *Grigore-Vodă* (dramă, 1864).

Cel mai cunoscut text al său este *Vara la țară*, un poem postum, apărut în 1866 în revista „Satyrul”, condusă de B.P. Hasdeu, și intrat în scurt timp în circuitul școlar. În 1921, George Topîrceanu, ironizând vechea ortografie și idilismul sămănătorist, scrie o parodie la acest text, datorită căreia poezia lui Depărățeanu a cunoscut celebritatea: „Locuința mea de veră/ E la țără.../ Acolo era să mor/ De urât și de-ntristare/ Beat de soare/ Și pârlit îngrozitor!”

Locuința mea de vară

E la țară.

Acolo eu voi să mor

Ca un fluture pe floare,

Beat de soare,

De parfum și de amor!

Acolo e fericirea

Și iubirea

Timpului patriarhal;

Viața ce aici s-ascunde

Curge-n unde,

Curge-n unde de cristal!

(Vara la țară)

ZAHARIA BOIU

n. 1 mart. 1834, Sighișoara – m. 6 nov. 1903, Sibiu

...pe când Vasile Alecsandri, bardul de la Mircești, cânta în versuri neîntrecute gloria armatelor române (cine n-a auzit de Peneș Curcanul?) – și dincoace de Carpați un poet cu aceeași dragoste de neam oferă frunze de laur bravilor ostași, care luptau ca leii pentru Domn și țară.

(Ioan Baptist Boiu, 1904)

Preot, profesor, cultivator al limbii române, membru corespondent al Academiei Române, fondator al Asociației Muzicale din Sibiu, președinte al Asociației Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român (ASTRA), Zaharia Boiu și-a făcut studiile la Gimnaziul Evanghelic Luteran din Sighișoara (1854), la Institutul Teologic din Sibiu (1855-1857) și la Universitatea din Leipzig (1859-1861). A fost învățător la Săcele-Brașov (1854-1855), profesor la Institutul Teologic-Pedagogic din Sibiu (1857-1859; 1861-1870), preot-paroh în Sibiu-Cetate (1863-1895), consilier eparhial al Arhiepiscopiei Sibiu (1870-1902). Redactor la „Telegraful Român” (1863-1865) și la „Transilvania” (1892-1895), a publicat mai multe manuale pentru învățământul popular românesc, volume de predici, studii de pedagogie.

Volume de poezie: *Sunete și răsunete* (1867); *Frunze de laur* (1904, îngrijit de fiul său, Ioan Baptist Boiu).

*Iată Istru se ridică,
Cutezanța să le înfrâne /.../
Eu sum tatăl României,
Și cu frații mei Carpații
Ocrotim cu zid și șanțuri
Pe românii, mult cercații.*

(*Trecerea Dunării*)

IOAN IANOV

n. 24 iun. 1834/36 (?), Iași – m. 8 febr. 1903, Iași

Autor de cântece comice. Odinioară scrisese și alte poezii, chiar religioase, din care una vestită începea așa: „Cântă Vifleeme și tu Ierusalime...”. Pe atunci Ianov ducea regulat o lumânare la Sf. Paraschiva. Dar de-atunci lucrurile s-au schimbat. Fiind foarte susceptibil, nu-i place critica deloc. Într-o sară mai ales se supăraseră mai-mai de-a binelea, căci unei poezii a sale i se contestase caracterul de odă. Altfel Ianov – numit și Ianovițchi, iubește grozav de mult anecdotele corosive.

(Iacob Negruzzi, *Dicționarul „Junimei”*)

Viitorul participant activ la luptele pentru Unirea Principatelor Romane din 1859, Ioan Ianov a făcut studii juridice la Viena și la Paris. A avut diverse funcții: deputat, senator, primar adjunct al Iașului (când primar era junimistul Nicolae Gane), vicepreședinte al Senatului României. Apropiat al boierului filantrop Anastasie Bașotă, Ioan Ianov, alături de Vasile Pogor, a îndeplinit funcția de epitrop al Institutului „Anastasie Bașotă” din Pomârla.

A fost membru al Societății „Junimea” din anul 1865, făcând parte și din cercul „Convorbirilor literare”. Este autor de poezii sentimentale și patriotice, scrise în vers popular.

*De cu ziuă până-n sară
Stăruind cu sărut mâni,
Am ajuns și eu în țară
Amplouat de azi pe mâni.
Fie ploaie, vreme bună,
De la slujbă nu lipsesc
C-am o sută lei pe lună
Și cu ei în Iași trăiesc. /.../*

*Pentru șefi îmi dau silință
Și pe-acasă de-i ascult
Și nu ies din slujbă
Fiind amplouat de mult,
Că sunt mulți ce-mpușcă-n lună
Și de mine tot vorbesc:
C-am o sută lei pe lună
Și cu ei în Iași trăiesc.*

*Dar nu-mi pasă, am protectori
Două dame de onor,
Care drese și-n corseturi
Fac cu șefii mei ce vor.
Din armonia cea bună
Ce protectori, șefi unesc:
Am o sută lei pe lună
Și cu ei în Iași trăiesc.*

(*O sută lei pe lună*)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

ALEXANDRU Z. SIHLEANU

n. 6 oct. 1834, București – m. 14 mart. 1857, București

Liră de argint, Sihleanu...

(M. Eminescu, *Epigonii*, 1870)

Alexandru Z. Sihleanu și-a făcut studiile la Paris. A redactat, împreună cu Alexandru Odobescu și George Crețeanu, ziarul „Junimea română”. Întors în țară în 1855, intră în cercul ziarului „Concordia”.

În 1857, îi apare placheta de poezii *Armonii intime*, care cuprinde 24 de texte.

Se stinge prematur, bolnav de antrax.

*Pe-aste țărături depărtate
Vezi tu râul călător
Cum în valuri turburate
Se-asvârle din izvor?*

*Pe-a lui maluri singurate
Vezi cum vântul mugitor
Mișcă trestia ș-o bate,
Șuerând încetișor?*

*Râu-i viața-mi sbuciumată,
Ș-acea trestie mișcată
E-al meu suflet dureros.*

*Viitorul, ce m-așteaptă,
E pustia cea deșertă
De pe malul nisipos.*

(Sonetul 1)

RADU IONESCU

n. (?) 1834, București – m. 24 dec. 1872, București

Bucureșteanului Radu Ionescu, bolintinianizant și el până la un punct, îi datorăm niște remarcabile uneori Cânturi intime (1854) de un romantism negru delirant /.../ Precursor, fără să știe, al lui Bacovia, Radu Ionescu introduce primul în elegiile sale clavirul răsunător, la care cântă fecioara în delir, invocând umbra iubitului mort.

(G. Călinescu)

După ce a absolvit Colegiul „Sf. Sava” din București, Radu Ionescu a mers la studii în Franța, unde s-a ocupat cu filosofia și literatura. Revenit în țară, desfășoară o bogată activitate publicistică, scriind pentru; „Dâmbovița”; „Independința”; „Independința română” (a cărei conducere o preia în 1860); „Revista română” (este și membru în comitetul de redacție); „Uniunea română” (este redactor responsabil); „Românul” (redactor); „Conștiința națională” (din 1865, conduce publicația). A îndeplinit și o serie de funcții administrative și politice: director în Ministerul Cultelor (1865); deputat de Argeș (1866); agent diplomatic al României în Belgrad (1867-1870).

A scris versuri (*Cânturi intime*, 1854), proză literară (*Don Juanii din București*, *Catastihul amorului*, *La gura sobei*), critică literară și articole teoretice (*Principiile criticii*).

*Neantul se deschise și-n urna lui adâncă
Pieri și anul acesta cum alții au pierit!
Întinsul lanț de seculi crescă c-un inel încă
Și timpul făcu iar un pas în infinit.*

*Se duse, ș-altu-n spațiu în urma lui s-aruncă,
Se duse, altul vine și trec neconținut;
Durerea noastră numai ca neguroasă stâncă
Perpetuu se apasă pe pieptu-ne zdrobit.*

*Pe floare cade rouă ș-a soarelui cătare
Un zefir o adie cu dulcea lui suflare,
Trăiește fericită profumul exaltând.*

*În viața noastră însă aceeași destinată!
Și anul nou în sfera-i nimica nu ne-arată
Și fără vro speranță îl trecem suspinând!
(Sonet. La anul 1853)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

NICOLAE NICOLEANU

n. 16 iun. 1835, Cernatu Săcelelor, Brașov – m. 7 apr. 1871, București

Cine a cunoscut mai de aproape pe Neculai Neculeanu a putut a prețui în el un caracter franc, nobil și generos. Totdeauna gata de a se entuziasma, el afla cu greu măsura dreaptă și nepărtinitoare a lucrurilor, fiind pururi purtat în judecata sa din extrem în extrem. Lucrurile cele mai neînsemnate aveau asupra lui efecte profunde și-i produceau o mișcare necrezută. /.../ În versurile lui Neculeanu se reflectă caracterul său pasionat și violent. Suferințele sale de natură deosebită se descriu cu simțire, în unele locuri cam obscur, după cum îi erau și gândurile, dar întotdeauna cu expresiuni energice.

(Iacob Negruzzi, 1871)

Învățând mai întâi la Seminarul episcopal din Buzău și la Colegiul Național din Craiova, Nicolae Nicolescu (născut Neagoe Tomoșoiu) pleacă, la vârsta de 23 de ani, la Paris să-și continue studiile. În 1861 revine în țară, iar peste un an se stabilește la Iași, unde va fi: inspector școlar; director de gimnaziu; revizor școlar. A fost redactor la ziarul „Românul”, condus de C.A. Rosetti, și a scris la „Satyrul” lui B.P. Hasdeu. Ulterior, se mută la București, unde este funcționar în Ministerul Educației și secretar la Arhivele de Stat.

În timpul vieții, a publicat o singură carte de versuri, de 60 de pagini, cuprinzând 32 de texte și fiind prefațată de Iacob Negruzzi – *Poezii* (1865).

*Eu nu scriu și nu-mi bat capul cu pedanți și cu pigmei, Însă când aceste versuri vor ajunge pân' la tine,
Mediocrități stupide, Iași, invidioși, mișei,
Cari nu văd fără spaimă și fără a se turmenta
Un talent sau o virtute la lumin-a s-arăta,
Căci talentul și virtutea sunt oglinda pentru ei,
În care se văd că-s putrezi, idioți și nătărăi!*

*June cu părul de aur și cu fruntea de senin,
Lasă-ți inima s-asculte ale inimei suspine
Căci numai tu poți cunoaște, dacă slabu-mi instrument
E mișcat d-o mână pură și d-un sincer sentiment.*

(Dedicațiune)

I.C. FUNDESCU

n. (?) 1836, Pitești – m. 22 ian. 1904, București

„Junele poet de peste Carpați, dl I.C. Fundescu, autorul frumoasei poezii Florica, publicată într-unul din numerii trecuți ai foii noastre, reintornând din străinătate petrecu o zi în jurul nostru și avu frăgezimea de a ne promite conlucrarea sa.” Așa cetim într-o pagină 411 a „Familiei”. Lăsând la o parte imaginea petrecerii domnului Fundescu în jurul colaboratorilor „Familiei”, ne întrebăm numai ce înseamnă „frăgezimea unui poet de a promite o lucrare”? Adjectivul fraged prin uz convențional se poate aplica și în înțeles mai ideal. Dar substantivul frăgezime aplicat în sfera ideală își aduce cu sine tot parfumul meseriei de la care este împrumutat și dă frazei întregi un aer de măcelărie. Și apoi ce construcțiune este aceea a verbului reintornare! „Dl Fundescu reintornând din străinătate”? Reintornând pe cine? Pe sine însuși? Atunci românește se zice reintornându-se, cu construcțiunea reflexivă.

(Titu Maiorescu, *Limba română în jurnalele din Austria*, 1868)

După ce își face studiile la Pitești, I.C. Fundescu devine, la vârsta de 21 de ani (în 1857), secretar și inspector în Comitetul teatrelor, unde a lucrează timp de 12 ani. A colaborat la mai multe publicații ale vremii: „Pepelea”; „Teatrul”; „Telegraful”; „Tombatera”; „Dâmbovița”; „Naționalul”; „Românul”; „Satyrul”.

A scris versuri (adunate în trei volume – *Vocea Argeșului*, *Flori de câmp*, *Poezii noi* –, tipărite între 1859 și 1868) și nuvele. Este cunoscut îndeosebi pentru două culegeri de literatură populară, elogiata de B.P. Hasdeu și Ilarie Chendi: *Literatură populară. Basme, orații, păcălituri și ghicitori* (1867) și *Anecdote, păcălituri, basme, orații și ghicitori* (1896).

Frunză verde de dudău,
Din mila lui Dumnezeu,
M-am născut în loc mănos
Unde cresc brazii frumos.

M-am născut în Argeșel;
Sunt român, sunt voinicel

Și port plete oltenești,
Și călțuni moldovenești.

Sunt nepot de Basarab,
D-al lui Mircea, Mihai brav;
Frate sunt cu moldoveanu
Și văr bun cu ardeleanu.

/......./
A unirii stea lucească
Peste Țeara Românească,
Să mai vadă Dumnezeu
Unire-n poporul seu.
(Cântecul unui român
dupe malul Argeșului)

VASILE BUMBAC

n. 7 febr. 1837, Costâna, Suceava – m. 27 febr. 1918, Suceava

Am petrecut câteva zile în Suceava la profesorul Eusebiu Popovici, într-o vastă locuință fără stăpână, unde am putut cunoaște și pe un bătrân foarte alb, cu înfățișarea blajină, de o modestie fără păreche, care era Vasile Bumbac, contemporanul lui Eminescu și autorul unei poeme în care e același ritm, aceeași dlocotire de viață nouă venind din adâncurile înseși ale neamului. Foarte neegal, adesea imitator și mai palid al lui Alecsandri, el introdusese în povestea descălecării Moldovei nu numai o inspirație istorică de o perfectă autenticitate, dar și tot ce se păstrează ca voie bună, generozitate și prietenie în ospețele și petrecerile mândrilor țerani bucovineni.

(Nicolae Iorga, *O viață de om așa cum a fost*)

Vasile Bumbac, împreună cu fratele său Ioniță au fost meditarii lui Mihai Eminescu în casa lui Aron Pumnul, pe când erau toți gimnaziști la Cernăuți. Student la Viena, s-a implicat în mișcarea studenților români, contribuind, alături de Mihai Eminescu și Ioan Slavici, la constituirea Societății „România Jună” și la organizarea Serbării Naționale de la Putna (1871). Începând cu anul 1874, Vasile Bumbac a fost profesor de română, greacă și latină la Suceava, implicându-se în activitatea Societății „Școala Română” și redactând „Revista politică”.

A scris numeroase poezii (*Imnul Crucii, La Basarabia, Portretul iubitei, Anacreon și femeile* etc.), fabule (*Șoarecele și ghinda, Răutatea și bunătatea, Iepurele și broasca ș.a.*), o epopee (numită inițial *Dragoșlada*, apoi *Descălecarea lui Dragoș în Moldova*), precum și versificări ale poveștilor tradiționale. A tradus din Schiller, Horațiu, Homer.

*Domnul însuși crucea pe-al său braț o duse
Și pe cruce Domnul fost-a răstignit;
De pe cruce Domnul în mormânt se puse
Și prin însuși Domnul crucea s-a mărit.*

*Din mormânt cu fală Domnul Crist învie,
Cu puterea crucii tartarul zdrobind,*

*Păgânismul cade cu-a sa-mpărăție,
Crucea biruiește, cerul deschizând.*

*Și la ceruri Domnul falnic se ridică,
Crucea este Domnu-n cer și pe pământ;
Și creștinii, astăzi, într-un glas răspică:
Înviat-a Domnul, Dumnezeu cel sfânt.*

(*Imnul crucii*)

NICOLAI SKELITTI

n. 2 aug. 1837, Iași – m. 20 iun. 1872, Viena

Cine a cunoscut pe Schelitti va păstra pururi de dânsul duioasă amintire. Pe cât era de aspru și corect în îndeplinirea datoriilor de militar, pe atât era de blând în viața privată. Natura sa simțitoare și plecată spre melancolie îl împingea spre poezie, ocupațiune care avea pentru dânsul o nesfârșită atragere. /.../ O pasiune de juneță îi inspiră un șir întreg de poezii lirice pline de durere și în care se repetează nesfârșit, ca în chip de presimțire, ideea unei morți triste și premature. Din aceste poezii originale, ne-au fost comunicate numai nouăsprezece, care s-au și tipărit în jurnalul nostru.

(Iacob Negruzzi, 1872)

Nicolai Skelitti a făcut studii militare la Potsdam și Berlin, ajungând foarte repede colonel, comandant de regiment. A tradus din Goethe, Heine, Schiller, Uhland, Lamartine. Moare prematur de „o boală de crieri” (Iacob Negruzzi).

Și-a publicat poeziile în „Convorbiri literare”, iar singurul volum – *Poesii* – îi este editat postum, în 1888, la Editura George Cațafany din Bârlad.

*Treceți ca visul, treceți ca norul,
Ani de juneță, ani de amor;
Treceți ca floarea, ca și izvorul,
Ca și parfumul cel trecător!*

*Și nu-mi rămâne ca mângâiere
Decât un singur drag suvenir,
Care, în zile de chin, durere,
Trece pe fruntea-mi ca un zefir!
(Treceți ca visul...)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

ARON DENSUȘIANU

n. 19 nov. 1837, Densuș, Hunedoara – m. 2 sept. 1900, Iași

Cu Aron Densușianu s-a stins unul din elementele cele mai destoinice ale învățământului superior... Pe lângă eminentele sale însușiri de profesor, Densușianu era și un caracter... Adusese din țara lui de baștină și o învăpăiată iubire de țară și neam, care-l punea în fruntea tuturor manifestărilor naționale.

(A.D. Xenopol)

Aron Densușianu a fost unul dintre primii critici literari de profesie. A publicat articole de critică literară și poezii în: „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, „Albina”, „Familia”, „Columna lui Traian”, „Federațiunea” ș.a. A fost într-o polemică dură cu Titu Maiorescu și gruparea junimistă. În 1894, publică, în „Revista critică literară”, articolul *Literatură bolnavă*, în care interpretează lirica lui Eminescu drept expresie confuză a unui spirit dezechilibrat, fapt care a dus la compromiterea definitivă a sa ca istoric și critic literar. A publicat: studii de critică și istorie literară (*Istoria limbei și literaturii române*, 1885; *Cercetări literare*, 1887); epopeea *Negriada* (1879-1884); volumele de poezie *Hore oțelite* (1892) și *Valea vieței* (1892).

*...Unde-i paradisul care l-am visat,
Cup-a fericirii care ne-a-mbătat?
Nimfe amoroase care c-o zâmbire
Revărsau prin animi tainica pornire?*

*Unde-i armonia ce ne încânta
Și-n cerești delicii ne înmormânta!?
Unde sunt ah! unde dulcii munți de aur,
Unde e cununa splendidă de laur?*

*Unde sunt talanții dați nouă din cer
S-adunăm tezauri ce-n etern nu pier?
Unde sunt amicii și-alte nume scumpe
Dup-a căror umbră anima se rupe?*

*Ah! din toate-acestea nimic n-a rămas,
Iată paradisul lung deșert și ras!
Iată totul rece fără de simțire,
Fără de credință, fără de iubire...*

(Vocea unui tânăr)

NICOLAE GANE

n. 1 febr. 1838, Fălticeni – m. 16 apr. 1916, Iași

Stâlp al „Junimii” de la 1865. Numit și Drăgan și Drăgănescu, primarul „Junimii”, președintele Celor nouă. A făcut poezii lirice, multe romane și mulți copii. Nu se știe dacă romanele sau copiii sunt mai numeroși. /.../ El e adeseori în ceartă cu Pogor, nu numai din cauză că e cam susceptibil, ci și din cauza corosivității lui Pogor – ceea ce nu-l oprește a fi unul din fruntașii anecdotelor corosive.

(Iacob Negruzzi, Dicționarul „Junimii”)

Nicolae Gane a făcut școala primară în Fălticeni, pensionul francez la Iași, după care studiază dreptul și literele la Paris. Revenit în patrie în 1857, deține diferite funcții: secretar-translationar al directorului general al închisorilor din Moldova; judecător la Tribunalul Suceava; prefect al județului Suceava; judecător la Curtea de Apel din Focșani și Iași; primar al Iașului; deputat; senator; ministru. În 1865, devine membru al Societății „Junimea”, publicându-și versurile și romanele în revista „Convorbiri literare”.

E cunoscut mai ales ca autor al romanelor *Domnița Ruxandra*, *Fluierul lui Ștefan*, *Piatra lui Osman*, *Petru Rareș*, *Privighetoarea Socolei*, *Hatmanul Baltag*, *Aliuță* ș.a., pe care le-a reunit în volum în 1886 – *Romane*, 3 volume. În același an, la Editura Șaraga din Iași, îi apare culegerea *Poezii*.

*Primăvara vine iar
Peste plaiuri se coboară,
Și la suflu-i mult iubit,
Iar natur-a înverzită.
/...../*

*Cu câmpia ce-nverzește
Sufletul re-ntinerește.
Fugiți, griji, fugiți, nevoi,
Vă topiți cu-a iernei sloi!*

*Și voi crude suvenire
Ce-ați muncit a mea gândire
Zburați iute pe-acest vânt
Dincolo pe alt pământ.*

*A naturei voace jună
Viu în mine azi răsună
Și-mi dă dor, dor de trăit,
Căci am încă de iubit.*

(Primăvara)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

BOGDAN PETRICEICU HASDEU

n. 26 febr. 1838, Cristinești, Hotin – m. 25 aug. 1907, Câmpina

Cartea d-lui Hăsdău [„Cuvente den bătrâni. Limba română vorbită între 1550-1600, tom. I, București, 1878] împlinește un gol simțit între materialele cercetărilor istorice asupra limbei și ca atare merită recunoașterea cuvenită. /.../ Lucrul prin care dl Hăsdău își înstrăinează însă simpatii cititorilor celor cunoscători e o nemărginită închipuire despre sine însuși. Deși scrierea e-n orice caz meritoasă, ea totuși nu întrece lucrarea unui simplu învățat care copiază în bună-credință texte vechi și pune în evidență însemnătatea lor istorică și filologică; o lucrare în fine pe care un bun elev al unei facultăți de litere din străinătate ar putea-o face tot așa de bine ca și dl. Hăsdău.

(Mihai Eminescu, „Timpul”, 17 septembrie 1878)

Academician, enciclopedist, jurist, lingvist, folclorist, publicist, poet, istoric, om politic, Bogdan Petriceicu Hasdeu a fost într-o dispută continuă cu junimiștii, provocată, în primul rând, de aderarea gânditorului de la Câmpina la idealurile liberalilor. Antieminescian de-a lungul anilor, el va deveni apologet al lui Eminescu prin necrologul pe care îl semnează la moartea poetului: „El va trăi, deși a murit nebun. Și cum oare putea să nu înnebunească? În toate epocile au fost poeți pe care flămânda sărăcie, uneori numai deșertăciunea, pentru o ticăloasă pâine însoțită de o mai ticăloasă laudă, îl încovoia temător dinaintea celor puternici. În toate epocile s-au văzut însă și de acele firi semețe, înalte, vrednice de solia ce le-a dat-o dumnezeirea, care niciodată n-au întins o mână cerșetoare către vreo mărire pământească, către acei ce uită că nu săracii spălau picioarele lui Iisus, ci Iisus a spălat picioarele săracilor. Așa poet a fost Eminescu”.

Bogdan Petriceicu Hasdeu a scris versuri în română și rusă și a făcut traduceri din Heinrich Heine, Tadeu Hâjdeu, Alexandru Hâjdeu, Iulia Hasdeu. Volume de poezie publicate în timpul vieții: *Poezii* (1873); *Sarcasm și ideal* (1897).

*...O poezie neagră, o poezie dură,
O poezie de granit,
Mișcată de teroare și palpitând de ură,
Ca vocea răgușită pe patul de tortură,
Când o silabă spune un chin nemărginit!*

*Ar fi o ironie să cânt eu flori și stele
În veacul nostru pe pământ,
Când ele sunt o larvă grimată cu văpsele,
Iar adevărul geme tempeste și rezbele,
Blestem, urgie, neguri, pucioasă și mormânt!...*

(Viersul)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

MARIA FLECHTENMACHER

n. (?) nov. 1838, București – m. (?) 1888, București

Nutrind în pieptul ei încă de copilă simțăminte nobile pentru poporul care o crescuse și-i insuflase caracterul onoarei și al umanității, se dezvoltă în sufletul său focul patriotic, și la 1859, unirea țărilor surori îi inspiră primele versuri adresate Românilor uniți. /.../ Limba, în care scrie, este curată, mai mult populară, stilul destul de curent, versurile bune, rima puțin neregulată, cadența ușoară.

(Vasile Gr. Pop, *Conspect asupra literaturii române și literațiilor de la început și până astăzi, în ordine cronologică, 1875-1876*)

Născută Maria Mavrodin, s-a remarcat ca muziciană pe scenele teatrelor din Brăila și Craiova. A fost profesoară la azilul „Elena Doamna”, unde a predat declamația. Din ianuarie 1878 până în aprilie 1881, a editat revista „Femeia Română”, unde a publicat o serie de articole în care milita pentru drepturile femeilor. Alături de ea, au semnat în revistă, printre alții, Vasile Alecsandri, Constantin Bacalbașa, Constantin Mille, Iosif Vulcan.

În 1871, a publicat volumul *Poezii și proză*.

*Saltă liber Românie
Ora mândră a sunat!
Din vis rău, vis de sclavie
Fiii tăi s-au deșteptat.
/...../*

*Mergi atunci și dă de svântă
Că ești june și voinic,
Mergi, și țara-ți desmormântă
Din gheare de inamic.*

*Și te-ntoarce apoi în urmă
Vesel, mândru și cântând
La iubita-ți ș-a ta mumă,
Ce vor liber un pământ.
(Vocea animei)*

DIMITRIE PETRINO

n. (?) 1838, Rujnița, Soroca – m. 30 apr. 1878, București

Precum merg lucrurile la noi, unde orice talent, fie poetic, fie artistic în genere, e atras în vârtejul jucăriilor politice, tot astfel s-a întâmplat că și Petrino a fost ademenit prin făgăduințe, târât în vârtejul vieții politice și tot prin instigațiile coteriei politice care îl captivase, a fost împins la publicarea mai multor lucruri ce erau mai prejos de demnitatea unui adevărat talent. /.../ Dar, în sfârșit, de mortuis nil nisi bene. Talent a avut, poet era! Cât despre celelalte calități ale caracterului, nu a inteligenței, ele astăzi nu mai sunt. E bine chiar că de la cei mai mulți oameni cari se deosibesc întrucâtva de turma cea mare și neagră, de turma celor răi și mărginiți totodată, nu rămân în urmă decât faptele inteligenței.

(Mihai Eminescu, „Timpul”, 4 mai 1878)

După mai multe peregrinări prin Berlin, Odesa, Cernăuți, în 1875, Dimitrie Petrino se stabilește la Iași, fiind numit de Titu Maiorescu, la 1 iulie, director la Biblioteca Centrală, în locul lui Eminescu, făcut între timp revizor școlar. Ulterior, devine suplinitor la Universitatea din Iași, iar din 1877 este membru corespondent al Academiei Române. A colaborat la revistele: „Convorbiri literare”, „Familia”, „Foaia Soțietății pentru literatura și cultura română în Bucovina”.

În timpul vieții, a publicat volumele: *Flori de mormânt* (versuri, 1867); *Lumine și umbre* (versuri, 1870); *Raul* (poem în două cânturi, 1875); *La gura sobei* (poem în trei cânturi, 1876); *Legenda Nurului* (1877).

*/.../ Era primăvara, timp de veselie,
Florile când cresc,
Când de inimi inimi pentru veșnicie
Dulce se lipesc;
Când fecioara dalbă din stele-și ghicește
Viitorul ei,
Când poetul tânăr prin aer plutește
Pe aripi d-idei,*

*Când răsună doina dintr-o vale verde,
Și mândrul păstor
Dragostea-i prin fluier sorșilor o-ncrede,
Ce prin lume zbor.
Căci atunci e vremea cerul de vorbește
Prin stele și flori
Cu acel ce-n suflet de amor simțește
Tainice flori.*

(Visul poetului)

MIHAIL ZAMPHIRESCU

n. (?) 1838/1840, București – m. 15 iun. 1878, București

... a fost însă un poet sumbru, cultivator al macabrelor și sarcasmului, în versuri prelungi și cavernoase. Maeștrii săi români sunt Eliade și Bolintineanu, cei străini Byron și Musset, nefiindu-i necunoscuți nici romanticii germani, Schiller, Uhland, Heine. Zamfirescu intră în formula „epigonilor” lui Eminescu, a simțirilor reci și îmbătrânite care nu mai cred în nimic.

(G. Călinescu)

Mihail Zamfirescu a studiat literale și filosofia la Paris și Viena. Întors în țară, devine funcționar la Eforia Spitalelor. A colaborat la publicațiile: „România”; „Dâmbovița”; „Buciumul”; „Revista Carpaților”; „Revista contemporană”; „Foaia Societății pentru învățătura poporului român”.

A debutat editorial cu placheta de versuri *Aurora* (1858), urmată de improvizația teatrală *Muza de la Borta Rece* (1873) și de culegerea *Cântece și plângeri* (1874).

*Și mult erai frumoasă în noaptea nunții tale,
În rochea ta gazoasă d-un alb strălucitor,
Fruntea adornată de rosa virginale,
Cu sânul în profume și c-un surâs d-amor.*

*Prin valuri de lumină, în valțul nupțial,
Păliseși în avântul plăcerii răpitor,
Cum tremă, în deliciu, în ora matinală
Verbina legănată de zefirul ușor.*

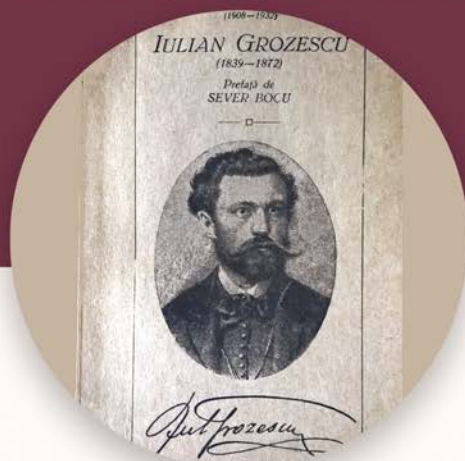
*Și te-am iubit! D-atunci, în sufletul meu june,
Simții un dor fatale, ce-n visele-mi nebune,
Revine și mă face a plânge ș-a plăi.*

*În zilele juneții, prin lumea mea vulgară,
Suspîn fără speranță pe calea-mi solitară...
Căci tu ești prea frumoasă ca să mă poți iubi.
(Și mult erai frumoasă)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

IULIAN GROZESCU

n. 20 iun. 1839, Comloșu Mare, Timiș – m. 2 iun. 1872, Comloșu Mare

Deși Iulian Grozescu se afla într-o perioadă de convalescență la Comloșu Mare, la îndemnul lui, trupei lui Pascaly i s-a organizat o primire sărbătorească și i s-a făcut o largă publicitate în presă. Se pare că o parte a trupei a dat reprezentații și la Comloșu Mare, la invitația contelui Nacu, care avea în curtea conacului său un teatru. Se presupune că Eminescu a ajuns și el în comuna bănățeană tocmai datorită relației speciale cu Iulian Grozescu și chiar ar fi înnoptat în casa acestuia, dar mărturiile prea clare nu există. Se vorbește despre o însemnare scrisă pe o carte bisericească, ținută la mare preț de protopopul Ștefan Cioroianu, dar cartea a fost înstrăinată de cineva care nu-i cunoștea valoarea și i s-a pierdut urma. Mărturiile rămase au consemnat însă că Iulian Grozescu l-a plimbat pe Eminescu prin Fabric, cartier de sine stătător la acea vreme în care trăiau numeroși români, și printre care poetul s-a simțit extrem de fericit.

(Liana Păun, Timișoara uitată. Prietenul lui Eminescu, Iulian Grozescu, poetul bănățean născut într-o familie de olteni, Pressalert.ro, 2015)

Iulian Grozescu îi era cunoscut, probabil, lui Eminescu prin intermediul revistei „Familia”. La 5 iunie 1865, când Iosif Vulcan fondează revista, Iulian Grozescu devine prim-redactor, fiind și responsabil de rubrica debutanților și de poșta redacției. Până la colaborarea cu „Familia”, a scris pentru: „Concordia”, „Strigoiu”, „Speranția”. În 1863, devine redactor la „Umoristul”. În „Familia”, va publica numeroase poezii și nuvele (*Căderea Timișanei, Mărioara și Măriuța, Doica Floarea, Fatalitate și noroc*).

*Dimineața-n zori de zile,
Când zefirii cei ușori,
Ca o tainică șoptire
Se strecoară printre flori,
Se-aud câteodată
Niște-acorduri îngerești:
Maică Sfântă, Precurată,
Binecuvântată ești!*

*Toți te-adoră cu iubire,
Toți cu dor te preamăresc, —
Și-și îndreaptă a lor privire
Către Tronul tău ceresc,
Unde stai înconjurată
Tot de cete îngerești...
Maică Sfântă, Precurată,
Binecuvântată ești! /.../
(Către Maica Precurată)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

THEODOR ȘERBĂNESCU

n. 29 dec. 1839, Tecuci – m. 2 iul. 1901, Brăila

Poeziile sale, pe când Șerbănescu era în Iași, dădeau loc de multe discuții în „Junimea”, care adeseori făceau pe autor să asude din greu. Câteva din poeziile lui Șerbănescu au fost puse în muzică de G. Schilet; despre altele s-au primit parodii anonime la redacțiune; iar altele au fost ilustrate și dedicate „Junimii”, în special una unde Șerbănescu aruncă pământul în Dumnezeu.

(Iacob Negruzzi, *Dicționarul „Junimii”*)

Absolvent al Școlii Militare din Iași (1859), Theodor Șerbănescu începe o carieră militară, dar după zece ani se retrage din armată. În 1868, devine membru al Societății „Junimea”, iar în 1894 este ales membru corespondent al Academiei Române.

A debutat în 1861 în „Ateneul Român”. A colaborat la: „Albina Pindului”; „Literatura și arta română”; „Convorbiri literare”. Multe dintre poeziile sale au devenit romanțe (*Adio, Unde ești, Dorul, Umbra*).

*Aici sunt dorurile mele –
Cenușă stinsă de demult!...
Cu gândul dus ades spre ele
Eu parcă fremătând le-ascult.*

*Cenușa, – moaște – ori poveste,
Vă-nchid în paginile-aceste,
Ca într-o urnă de granit;*

*O, doruri – dorurile mele –
Ați răsărit în piept adult
Și ați apus apoi – ca stele –
Într-un caduc, platonice cult!*

*Și zică-se cu simpatie:
„Dac-a greșit, iertat să fie
Acel ce-atâta a iubit!”*

(Sonet)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

SAMSON BODNĂRESCU

n. 27 iun. 1840, Voitinel, Suceava – m. 3 mart. 1902, Pomârla, Botoșani

Al treilea poet despre care credem că merită să ocupe atenția publică [după Alecsandri și Eminescu] este d. Bodnărescu. D. Bodnărescu s-a introdus în literatura noastră prin tragedia Rienzi (publicată în 1868), apoi au urmat epigrame, câteva poezii lirice, mici excursiuni în proză etc. Înaintea publicului celui mare aceste produceri par a fi trecut fără aprețiere dreaptă, poate fără nici o aprețiere. Cu toate acestea, nu încapе îndoială că lucrările d-lui Bodnărescu sunt demne de studiat, deși stilul d-sale, mai ales în tragedia Rienzi, este prea greoi. E drept să nu uităm că greutatea limbii se explică în parte și prin greutatea materiei. Alta e tragedia, alta e balada sau poezia lirică. În aceasta din urmă vedem pe poetul nostru mult mai ușor și îndemânat.

(Titu Maiorescu, *Dirrecția nouă în poezia și proza română*, 1972)

Junimistul Samson Bodnărescu a fost bibliotecar la Biblioteca Centrală din Iași, director și profesor la Școala Normală „Vasile Lupu” din Iași, director la Institutul Liceal de Băieți „Anastasiе Bașotă” din Pomârla. În locuința sa din curtea Mănăstirii Trei Ierarhi i-a găzduit un timp pe Mihai Eminescu și Miron Pompiliu.

A debutat la „Convorbiri literare”, în nr. 9 din 1867, cu proza romantică *Suferințe* (după ziarul unui june). În afară de proză, a scris piese de teatru (*Roman și Viorica sau Voința e puterea vieții*, *Ilie-Vodă*, *Rienzi*, *Lăpușneanu-Vodă*) și poezie. În timpul vieții, i-au apărut volumele: *Din scrierile lui Bodnărescu* (versuri, 1884) și *Epigrame* (1900).

*Peste apele mărețe
Infinitul se boltește;
De la mine văd că-ncepe,
Dar nu văd unde sfârșește.*

*Iat-o pasăre-n văzduhuri,
Mândră în avântul său!
Rătăcește și ea oare
Precum eu cu vasul meu?
(Infinitul)*

IOSIF VULCAN

n. 31 mart. 1841, Holod, Bihor – m. 8 sept. 1907, Oradea

În epoca aceasta trimise versuri la „Familia” lui Iosif Vulcan, care îl prezentă cu laude în nr. din 25 februarie/9 martie 1866, schimbându-i și numele în Eminescu din acela de Eminovici.

(G. Călinescu)

În luna iunie a anului 1865, Iosif Vulcan întemeiază revista „Familia”, al cărei program era de a răspândi cultura românească în Transilvania. A fost unul dintre promotorii teatrului românesc în Transilvania, iar în 1870 pune bazele *Societății pentru crearea unui fond de teatru român*.

Fondatorul revistei „Familia” și „nașul literar” al lui Mihai Eminescu a scris poezii (*Lira mea*, 1882), piese de teatru (*Ștefan Vodă cel Tânăr*, *Gărgăunii Dragostei*, *Mireasă pentru Mireasă*), o importantă lucrare istorică (*Panteonul Roman*, 1869), nuvele, romane și a făcut traduceri.

*Unde sunt? să-mi spuneți mie,
Căci eu, frate, zău nu știu!
Într-un rai de bucurie,
Am ajuns doar încă viu?
Nu-s în rai că nici el n-are,
Să-mi dea astfel de comori;
Sunt în loc mai de-ncântare,
Între frați și dragi surori!
Trageți hora românească,
Veselia să trăiască!*

*Pân-avem noi în națiune,
Fiice brave și fii buni,
Steaua nu ne-a mai apune,
Vom fi vrednici de străbuni,
Numai dâșii să se-nspire
De cerescul sentiment,*

*Să lucreze-n înfrățire,
Pentru scopul nalt și sfânt.
Trageți hora românească,
Veselia să trăiască!*

*Am venit sărac aice,
Și bogat am să pornesc,
Căci de-acuma văd ferice,
Viitorul românesc.
Eu pornesc, dar vai, cu jale,
Las acest loc desfățat,
Unde inimi amicale,
Dulci iluzii mi-au creat!
Trageți hora românească,
Veselia să trăiască!
(O seară la Rășinari)*

MARIA SUCIU

n. 18 iul. 1841, Tăut, Bihor – m. 11 sept. 1891, Budapesta

Poezioara „Ruga unei june” [semnată doar cu prenumele Maria] din nrul 7 al foii noastre atrăgând atențiunea mai multor stimați cititori ai noștri, ne rugară să le descoperim numele autoarei. Acum dar ne luarăm libertatea a pune sub aceste doine (inspirate tot din aceeași liră fragedă care intonase „Ruga unei june”) întregul nume al stim. autoare [Maria Suci]. Totodată ne rugăm de indulgență, dacă nu cumva prin această indiscrețiune am fi vătămat modestia unuia dintre cele mai zeloase și brave dame române din Ungaria.

(Iosif Vulcan, „Familia”, nr. 12, 19/31 martie 1867)

Maria Suci a fost prima femeie din Transilvania care a scris și a publicat versuri în limba română. A debutat în revista „Familia”, în 1867, cu poezia *Ruga unei june*. În nr. 16 din 1867 al „Familiei”, Iosif Vulcan deschide rubrica „Lira femeiască”, destinată poetelor, primele trei poeme fiind ale Mariei Suci. A mai publicat versuri în „Amicul familiei” și „Noul curier român”.

*Era o noapte tristă, și cerul plin de nori,
Așa-mi părea și lumea, ca câmpul fără flori.*

*Mergeam, mergeam ca dorul, ce n-are-n veci răbdare,
Grăbeam, grăbeam la dânsul, să-i dau o sărutare.*

*Și-n loc de brațe calde, găsii amoarea-i rece,
De-atunce o durere mă arde și nu trece.*

*Zefirii de-a mea jale stăteau a suspina,
Și-o neagră-ntunecimepământu-l-astupa.*

*Vedeai natura-ntreagă în doliu lăcrimând,
Văzându-mă pe mine ca frunza tremurând.*

*Și-atunci aud o voce, ce-mi tot șoptea mereu:
Te du, te du departe, să mergi din jurul meu!*

*De-atunci o disperare mă pleacă la pământ,
Ce mai doresc în lume, e veșnicul mormânt.*

(Era o noapte)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

MIHAI DE BONACCHI

n. (?) 1842 – m. 2 ian. 1898, Galați

Unui convorbirist șters și cu pretenții nobiliare, Mihai de Bonacchi, îi datorăm poezii ușor eminescianizante, într-un ton Lenau mai grațios.

(G. Călinescu)

Mihai de Bonacchi (semnându-și textele și: Mihai Gregoriady de Bonacchi) și-a făcut studiile în Germania: mai întâi liceul la Dresda (1853-1861), apoi facultatea de drept la Berlin, luându-și doctoratul în științe juridice. Întors la Iași în 1865, participă la câteva ședințe ale Societății „Junimea”. A fost procuror la Curtea de Apel din Focșani și senator de Galați.

A menținut legăturile cu „Junimea” prin „Convorbiri literare”, unde a publicat circa cincizeci de poezii. A mai colaborat la „Revista contimporană”, „Columna lui Traian”, „Lumea ilustrată” ș.a. În 1890 și-a adunat toate poemele într-un volum – *Poesii de Mihaiu de Bonacchi* –, publicat la Galați. A tradus din Anacreon și Apuleius.

*Când din dumbravele-nverzite,
Privighetoarea a tăcut,
În jur par toate pustiite,
În fire totul pare mut.*

*De ce plâng triste și cernite,
Cu gândul de amar bătut,
A Romei ginte strălucite,
Când vara încă n-a trecut?*

*A lor dumbrave sunt pletoase!...
A lor câmpii sunt aurii!...
De ce stau toate tânguioase?*

*Preveghetoarea cea latină
S-a stins! un chin ce nu s-alină...
De-aceea toate par pustii.
(Sonet. La moartea lui Vasile Alecsandri)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

IACOB NEGRUZZI

n. 31 dec. 1842, Iași/Trifești – m. 6 ian. 1932, București

Scumpe Domnule Negruzzi, /.../ Dacă e vo fericire pentru care vă invidiez într-adevăr apoi e aceea ca puteți găsi în ocupațiuni literare mulțămirea aceea pe care realitatea nu e-n stare de-a v-o da. La mine e cu totul dimpotrivă; într-un pustiu să fiu, și nu mi-aș putea regăsi liniștea. Veți vedea din stângacele schimbări și din neputința de-a corege esențial pe Făt-Frumos că v-am spus adevărul. De-aceea, vă rog, mai citiți-l dv. și ștergeți ce veți crede că nu se potrivește, că eu nici nu mai știu ce se potrivește și ce nu ! /.../ Alături cu povestea vă trimit și o notiță asupra serbărei de la Putna. Puneți s-o tipărească cu litere cât se poate de mici; nu trebuie să-i dați nici în cea mai extremă aparință o importanță pe care nu va fi capabilă de-a o avea. În fine, rugându-vă să mă iertați, întâi: c-am scris așa de neglijent epistola, a doua: că vă răspund așa de târziu, a treia: că vă răpesc atâta timp cu ea – și încredințându-vă totodată despre afecțiunea călduroasă ce v-o păstrez, rămân al d-voastre preasupus M. Eminescu.

(Mihai Eminescu, Viena, 4/16/ septembrie 1870)

Secretar „perpetuu», și prin activitate, și prin vârstă, al «Junimii», redactorul neobosit al *Convorbirilor*” (G. Călinescu), Iacob Negruzzi este unul dintre cei cinci fondatori ai Societății „Junimea”, alături de Petre Carp, Titu Maiorescu, Vasile Pogor, Theodor Rosetti. A condus revista „Convorbiri literare” timp de 28 de ani (1867-1895).

Ca scriitor, a debutat în anul 1866, în „Foaia societății pentru literatura și cultura română în Bucovina”. A scris poezii lirice, balade, idila *Miron și Florica* (1870), satire, epistole, schițe, romanul *Mihai Vereanu* (1873), piese de teatru, memoriale de călătorii și un volum de memorii, intitulat *Amintiri din „Junimea”* (1921).

*În somn grădina pare cufundată
N-auzi pe ramuri nicio păsărică,
Încet din flori parfumul se ridică
Și al meu suflet dulce îl îmbată.*

*Și gândul meu se-ntoarce-n vremi trecute
Imagini vechi nainte-mi se arată
Atât de vii precum au fost odată
Și ce credeam din minte-mi dispărute.*

*Văd oare dulci și seri încântătoare
Văd zile negre, chin și desperare
Și printre ele-un chip de mândrie*

*Zâmbesc acestor visuri de juneță
Ș-apoi m-afund cu-ncetul în tristeță
Gândind l-a lumii nestatornicie.*

(Sonet)

Memorialul Ipoțești – Centrul Național de Studii Mihai Eminescu

IOAN POP-FLORENTIN

n. 8 aug. 1843, Popteleac, Sălaj – m. 29 aug. 1936, Iași

În „Junimea” din 1868, viind din Botoșani. Autor de romane: Decebal, Casa neagră, Floarea albă, Tuhutum etc. sunt toate ieșite din pana lui. De mult timp el neglijează marele său talent și nu mai scrie romane. De vro opt ani s-a supărat pe „Junimea” și nu se mai arată la întrunirile ei.

(Iacob Negruzzi, Dicționarul „Junimii”)

După studii la Cluj, Ioan Pop-Florentin și-a luat licența în filologie la Viena. A fost profesor la Botoșani, Bârlad, Iași. Între 1872 și 1873 îl suplinește un timp pe Titu Maiorescu la Catedra de filozofie a Universității din Iași.

A debutat editorial în 1870, cu volumul *Cântece voinicești despre zile de bătrâni*. Au urmat: *Romeo* (roman, 1873); *Decebal* (nuvelă, 1882); *Tinerețea lui Ștefan cel Mare* (nuvelă istorică, 1882); *Horea* (roman, 1885); *Avram Iancu, regele carpaților* (roman, 1891); *Anecdote populare* (1893); *Avram Iancu* (roman, 1924); *Ștefaniada* (epopee, 1924).

*Voi, scumpe surori, și voi, frați iubiți,
În cele zece Vetre pe veci întâlniți,
Vă adunați,
Și ascultați,
Să vă cânt, un nou „Înșiră-te, mărgărite”,
Voinicii ca din povești, isprăvi nenchipuite,
Ce ai noștri strămoși într-un veac de demult,
De-a lumii mirare, pe-a ei pânză au țesu.*

*Când Domnul din ceruri a dat să coboare
Moldovei un tată cu suflet de soare;
Cu inima mare, îngerește domnind.
Că zisu-i-au Ștefan-cel-Mare și Sfânt,
Cum pe întreaga Europă și pe a lor scumpă țară,
Cu al lor braț, de urgie și potop le apărară.
(Ștefaniada)*

ȘTEFAN VÂRGOLICI

n. 13 oct. 1843, Borlești, Neamț – m. 29 iul. 1897, Iași

Deja membrii știau că Alecsandri aduce cu sine, pentru citire, o lucrare nouă, o epopee istorică: Dumbrava roșie. Și mai dinainte fiecare își lingeă – ca să zic așa – buzele, la ideea plăcerii ce are să guste. Păcatul căzu pe Ștefan Vârgolici. O traducere a lui din Lamartine, nu-mi mai aduc aminte care, trebuia să servească de intermez, sau cum zice franțuzul de „lever de rideau”. /.../ Eminescu începe a citi traducerea. După vreo 10 versuri, o mișcare se face; un bărbat scurt de statură, ras, cu mustăți groase și tăietă la capăt, cu un aer mândru, foarte mândru, și cu o căutătură rece intră în sală. Era Vasile Alecsandri, îl vedeam pentru prima oară. /.../ „Vă rog, prezența mea să nu vă întrerupă lectura și ocupația obicinuită”, zice dl. Alecsandri cu glasul său cunoscut, glas al cărui timbru era cam întunecat, cam răgușit. Eminescu continuă citirea traducerei lui Ștefan Vârgolici până în capăt. Se fac câteva critici de text asupra acestei traduceri.

(G. Panu, *Amintiri de la Junimea din Iași*, 1908)

Având studii la Madrid, Paris, Berlin, Ștefan Vârgolici predă, din 1875 până la sfârșitul vieții, limba și literatura franceză la Universitatea din Iași. La „Junimea” merge din 1871. A fost unul dintre criticii literari ai „Junimii”. A tradus din: Anakreon, Propertiu, Ovidiu, Cervantes, Molière, Lamartine, Musset, Schiller, Byron ș.a. A scris mai multe poezii în maniera lui Alecsandri sau a lui Bolintineanu.

*Când tu pe ceruri strălucești falnic,
Frumos luceafăr dumnezeiesc,
Ș-a ta lumină se varsă tainic
Peste tot globul cel pământesc,*

*Frumos luceafăr, în acea parte
Este iubita patria mea,
De-a cărei brațe azi sunt departe,
Și numai gându-mi zboară la ea.*

*Spune-mi atunci ce vezi tu oare,
Când întorci fața spre răsărit,
Unde cu zgomot aruncă-n mare
Undele sale un râu vestit?*

*Te oprește-o clipă și tu din cale,
Și cată-n lume, vei mai vedea
Cu luminoase razele tale
Țară frumoasă ca țara mea?*

(La un luceafăr)

*Nu vezi acolo un bătrân munte,
Cu mii de coame în jurul său,
Ce-n sus spre nouri nalț-a sa frunte
Parcă-ți râvnește scaunul tău?/.../*

CARMEN SYLVA

n. 29 dec. 1843, Neuwied, Germania – m. 18 febr./2 mart. 1916, Curtea de Argeș

Curioasă, Regina Elisabeta a dorit să-l cunoască direct pe Mihai Eminescu, poftindu-l la palat prin criticul Titu Maiorescu. Se povestește că, în timpul audienței, regina i-a dat o poezie de-a ei și-o citească și să-și dea părerea. Poetul a citit-o cu atenție, a recitat-o, apoi cu „originala lui sinceritate”, cum scria Delavrancea într-un articol, i-a spus: – Majestate! În forma actuală cred că ar fi mai bine să nu fie publicată... Obișnuită cu lingușirile, Carmen Sylva a fost izbită de îndrăzneala acestui boem care venea în audiență cu o redingotă de împrumut. Supărată, regina a făcut uz de autoritatea regală și i-ar fi spus lui Eminescu: – Uii că vorbești cu regina României? – Da, dar nu cu regina poeziei!

(Gheorghe Eminescu)

Carmen Sylva este pseudonimul literar al reginei Elisabeta a României, căsătorită, în 1869, cu Carol I von Hohenzollern-Sigmaringen, încoronat în 1881 rege al României.

Este autoarea unor volume de versuri, nuvele, povestiri, romane, piese de teatru, cărți pentru copii, traduceri din literatura română în germană. Operele sale au fost traduse în multe limbi (în română, de către Alecsandri, Caragiale, Eminescu ș.a.).

*Cu gene-ncins-a ochii tăi
Cel ce-a creiat din veci iubirea,
Iar ei sclipiri de soare-au prins
Și-un fulger umed li-e privirea.*

*Bătând din aripi, când ne sunt
Unite-aprinsele pleoape,
E parcă soarele-ar luci
Și-ntr-însul ne-am uita de-aproape.*

*Se face noapte-n jurul meu!
Eu pier în stângerea clipirii,
Bătând din ostenite-aripi,
Topit de flacăra iubirii.*

(Fluturi sărutându-se)

*Cu drag eu genele-ți ating
Cu genele-mi de tremur pline,
Din ochi clipesc aprins și des –
Și astfel te sărut pe tine.*

*Atunci eu sorb în ochii mei
Privirea ta, și mă-mpresoară
Scânteii, un râu adânc de foc –
Iar genele mi se scoboară.*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

MIHAIL D. CORNEA

n. 13 oct. 1844, Iași – m. 26 iul. 1901, Bușteni, Prahova

Odinioară poet foarte sentimental, acum avocat foarte puțin sentimental. Era o vreme când își făcea intrarea în „Junimea” cu un aer maiestuos și triumfător, care însă nu impunea deloc. A scris multe poezii à la Heine. A scris și poezii franceze. Lacrimi duioase curgeau pe obrajii săi când le cetea prin saloanele din Iași. Cetrile lui Cornea deveniseră chiar modă într-o iarnă.

(Iacob Negruzzi, *Dicționarul „Junimii”*)

Mihail D. Cornea a fost membru al Societății „Junimea” din 1865, având relații de strânsă prietenie cu Iacob Negruzzi și Nicolae Gane. În 1872, se stabilește la București. Apreciat în epocă mai ales ca poet de salon, versurile sale, foarte sentimentale, au fost răspândite, cu precădere, sub forma liedului. Și-a publicat cele mai multe dintre poeziile în „Convorbiri literare”. Poemele scrise în limba franceză le-a adunat în volumul *Poésies*, apărut în 1868.

*O! Brațele-ți mumă, deschide-le natură,
Cu inima în sânge, cu sufletul zdrobit
Din viața de saloane, slută caricatură
A vieții de simțire, mă-ntorc, fiu rătăcit!*

*Deschide-a tale brațe și las-a mea durere
Sub boltele senine să geamă după plac,
Să plâng, cât pot în pace: nu-mi trebuie mângâiere,
Jălește-mă, natură, răul e fără leac!...*

(*Desperarea*)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

NICOLAE BELDICEANU

n. 26 oct. 1844, Preutești, Suceava – m. 2febr. 1896, Iași

Deși au rulajul greoi și se extind pe spații mari, poemele sale par acum mai bine lucrate, versul are o anume contiguitate, fără dezlănărire și bălbâielile de altădată. Se schimbă acum și maestrul tutelar. Când scrie, N. Beldiceanu trage cu ochiul spre textul eminescian, mai ales spre Scrisori. /.../ Din urieșenia modelului cad doar cioburi răzlețe, potrivite rău de o mână inexpertă, dar și acestea acoperă strivitor ce mai rămâne din Beldiceanu. /.../ În poezie are totuși un merit personal: aproape toți cercetătorii îi recunosc înțâietatea în dezvoltarea versului polifonic.

(Eugen Lungu, *Poeți de pe vremea lui Eminescu*)

Nicolae Beldiceanu a urmat cursurile Academiei Mihăilene din Iași. A fost preocupat de arheologie, numismatică și epigrafie, a făcut săpături arheologice la Cucuteni și a publicat lucrări în domeniu (*Antichitățile de la Cucuteni*, 1885), care i-au adus titlul de Membru al Academiei de Științe din Berlin.

Ca poet, a debutat în ziarul „Lumina” al lui B.P. Hasdeu, în 1863. Din 1879, când se stabilește la Iași, a frecventat „Junimea” și și-a publicat poeziile în „Convorbiri literare”. Îi părăsește pe junimiști și migrează la „Contemporanul”. În 1887 însă, pleacă și de la „Contemporanul” și își înființează un cenaclu propriu, care a durat doar doi ani.

Volume publicate: *Tala* (nuvelă, 1882); *Elemente din istoria românilor* (1893-1894); *Poezii* (1893); *Doine* (1893).

*Era toamna, câte una,
Pe jos nucile cădeau;
Crengile-mpleteau cununa
Frunților ce atingeau.*

*Sub tufarii de la vie,
Printre strugurii voioși,
Eu priveam cu bucurie
Noaptea ochilor frumoși...*

*Tu ședeai jos, sub o viță;
De asupră-ți, Smărăndiță,
Atârna un strugurel,
Verde ca un smărăndel...*

(În vie)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

GRIGORE N. LAZU

n. (?) 1845, Cernăuți – m. 19 apr. 1898, Iași

[Eminescu]lucra la aceeași masă cu (...) Grigore Lazu și se îndeletniceau împreună mai mult a discuta literatură și a face versuri decât să deprindă lucrările grefei. Lazu purta plete lungi; Eminescu îi spunea adesea râzând că talentul poetic al lui Lazu stă în pletele lui.

(Corneliu Botez)

Grigore N. Lazu a fost, împreună cu Eminescu, practicant la tribunalul din Botoșani (1864). În 1871-1872, trimitea din Cernăuți versuri la „Convorbiri literare”. A fost avocat în județul Neamț, judecător de pace la Sulița, șef al poliției orașului Piatra Neamț, membru al societății literare și științifice „Asachi” din aceeași localitate. A colaborat la revistele „Arhiva” și „Lumea ilustrată”. În 1893, a tipărit broșura *Adevărul asupra poeziilor d-lui Gh. Coșbuc. Răspuns „Românului literar”*, în care îl acuză pe autorul volumului *Balade și idile* de plagiat, fapt care a provocat un adevărat scandal în epocă. A publicat antologia *451 traduceri libere și imitațiuni de poezii antice și moderne din Orient și Occident* (1894) și volumul de poezii *Ultime raze* (1897).

*Dau drumul gândirii pe-alături să treacă,
Țigara din gură departe arunc;
O viespe în cana cu apă se-neacă,
Veninul ei grabnic o duce-n adânc.*

*Un ornic, departe, lugubru răsună;
O muscă pe geamuri se urcă încet;
Ce muscă sublimă! aud că-i ne bună,
„Deși, te asigur, ea nu e poet”*

(*Ultime raze*)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

VETURIA M. FLORENTIU

n. (?) 1844/1846, Câmpulung – m. (?) 1876, București

Între înclinațiunile inimei sale, și între plăcerile și preocupățiunile spiritului său era și poesia. Această divină și încântătoare atracțiune a sufletelor nobile avea multă afinitate cu natura sa vie, simțitoare și plină de acel ideal al frumosului imutabil. Lubea poesia, pentru că într-însa ea găsea toate accentele inimei sale. Lirica, pastorală și mai cu osebi elegia era musica, ale căreia note vibrau cu putere în sufletul său. Răpită adesea de această atracțiune, și ajutată apoi și de spiritul său activ și fecund, ea versifică cu un talent demn de admirat, și ne lasă un bogat manuscris cu o mulțime de poezii alese și suave.

*(Vasile Gr. Pop, *Conspect asupra literaturii române și literațiilor de la început și până astăzi, în ordine cronologică, 1875-1876*)*

A fost directoare a Școlii de fete din Alexandria și Ploiești. A publicat o serie de articole și traduceri în foaia ploieșteană „Amicul familiei”, al cărei redactor era soțul său, Marin Const. Florentiu, autor de manuale și revizor școlar: *Amorul filial; Amorul matern; Principesa Borghese; Madelena de Scuderi* ș.a. În 1872, a publicat volumul *Limbajul florilor*, reeditat în 1877 (ediție îngrijită de Parascheva M. Florentiu; postfață de G. Al. Zamphirolu) și în 1888 (ediție îngrijită de M.C. Florentiu).

*Gingaș fu al primăverei,
Ghiocel mult iubit!
Tu înfrunți viscole grele
Ce te bat neconținut,
Ca s-aduci în inimi triste
Amoru-ți consolator,
Și verginei inocente
Dulci speranțe-n viitor.
(Ghiocelul)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

IONIȚĂ SCIPIONE BĂDESCU

n. 15 mai 1847, Răstoilț, Sălaj – m. 4 oct. 1904, Botoșani

...frecventa „Junimea” între anii 1867-1874. În urma unei neplăcute întâmplări ce avu cu politica lui Gh. Lătescu, părăsi orașul Iași. Până la 1880 a fost colaborator la jurnalul „Presa” din București. În urmă la „Timpul”. Îi plăcea mult vinul. Nu se temea de proverbul: „In vino veritas”. Om ciudat în felul lui.

(Iacob Negruzzi, Dicționarul „Junimii”)

Ioniță Scipione Bădescu își face debutul în reviste din Pesta cu traduceri și poezii originale. În 1866, publică în „Familia” poezia *Adio către Ardeal*, iar în 1868, la Pesta, îi apare volumul *Poesii originale*, singura carte editată în timpul vieții. În 1870, se stabilește la Iași, unde își ia licența în litere și filozofie și îl cunoaște pe Mihai Eminescu. Este redactor la „Curierul de Iași”. Oriunde se află, are o intensă activitate publicistică. Stabilit la București, este redactor la „Trompeta” și „Timpul”. La Botoșani, scoate „Curierul Botoșanilor” și „Curierul român”. Mai colaborează la o serie lungă de publicații, între care: „Albina” (Pesta); „Albina Carpaților” (Sibiu); „Amicul Familiei” (Gherla și Cluj); „Concordia” (Budapesta); „Fenice” (Oradea); „Foaia Societății pentru literatura și cultura română în Bucovina” (Cernăuți); „Glasul” (București) ș.a.

*Trompetele răsună
Prin munți și prin câmpii,
Românii toți se-adună
Cu sutele de mii...*

*Un glas pe toți îi cheamă: e glasul neatârării...
Ei teamă n-au de nimeni: Trăiască Oastea Țării!*

*Trompetele răsună
Prin munți și prin câmpii,
Românii toți se-adună
Cu sutele de mii...*

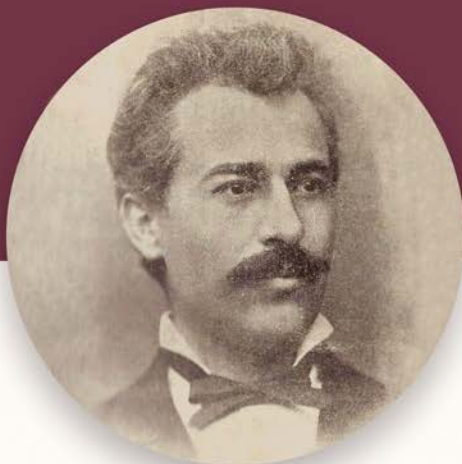
*Un gând pe toți îi duce: pe-a crucii sfântă lege
Să jure și să strige: Trăiască-al Țării Rege!*

*Trompetele răsună
Prin munți și prin câmpii,
Românii toți se-adună
Cu sutele de mii...*

*Un dor pe toți îi poartă: să-și vază iar moșia
Unită, mare, mândră... Trăiască România!
(Trompeta răsună)*

MIRON POMPILIU

n. 20 iun. 1848, Ștei, Crișana – m. 20 nov. 1897, Iași

Ca și Eminescu, debuta la Familia /.../ și era reperat imediat, la prima publicare, de neobișnuitul fler de a lansa personalități al lui Iosif Vulcan /.../, ca și Eminescu, participa la acțiunile „Orient”-ului, culegea folclor, se îmbolnăvea de aceeași boală, ambii fiind tratați de (ironia destinului!) cvasiinfirma soră a marelui poet, Henrieta, și – cum remarcă exploziv Călinescu – „Culmea! era îndrăgostit și el de Veronica Micle”. I-a legat toată viața o prietenie frățească, M. Pompiliu îngrijindu-se, atunci când îi permitea propria sănătate, de soarta ilustrului său tovarăș.

(Eugen Lungu, *Poeți de pe vremea lui Eminescu*)

Miron Pompiliu (n. Moise Popovici) frecventează „Junimea” din 1869, când se mută la Iași, unde își ia licența în litere în 1873. În toamna anului 1874, a împărțit aceeași odaie cu Mihai Eminescu și Ioan Slavici, la Școala Normală Trei Ierarhi, condusă la acea vreme de Samson Bodnărescu, și, împreună cu cei trei prieteni, a frecventat saloanele Veronicăi Micle și Matildei Cugler. După anul 1876, a fost profesor la Școala centrală de fete și la alte licee și pensionate.

În timpul vieții, a publicat: *Balade populare române* (1870); *Antologie română pentru uzul școlilor secundare* (1885); *Ileana Cozânzeana, din costiță floare-i cântă, nouă împărați ascultă* (1886); *Carte de cetire*, I-III (manual realizat împreună cu I. Paul, 1897). Textele sale poetice vor fi adunate în volum abia în 1998, când apare, la Editura „Mihai Eminescu” din Oradea, culegerea *Poezii*, îngrijită și prefațată de Mircea Popa.

*Un cântec tu m-ai învățat,
Românță de iubire,
Și când ne-am despărțit mi-ai zis:
„Să-l ai spre amintire!”*

*O, suvenir de farmec plin
Prin țările străine*

*Cu-amor adânc îl cânt mereu
Gândindu-mă la tine.*

*Însă de-un timp, un gând sinistru
Adesea mă uimește;
O, draga mea, frumosul cânt
Așa de trist sfârșește!*

(*Un cântec*)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

DUMITRU C. OLLĂNESCU-ASCANIO

n. 21 mart. 1849, Focșani – m. 20 ian. 1908, București

Ollănescu, încă din fragedă tinereță, urmărea cu entuziasm „prelecțiunile populare” ale conferențiarilor „Junimii” și în special ale lui T. Maiorescu. El aștepta cu nerăbdare ieșirea numărului lunar al „Convorbirilor literare”, pe care îl citea cu încântare, mai ales când cuprindea poezii de-ale lui Alecsandri. Mai târziu, după sfârșirea studiilor sale, când însuși deveni autor, el frecventa întrunirile „Junimii” și venea câteodată la serbările aniversare ale Societății. /.../ Dimitrie Ollănescu era un om vesel, plăcut, tolerant pentru ideile altora și pentru caractere deosebite de-al său. Viața sa privată ca și cea publică a curs liniștită, fără zgomot, fără mari porniri pasionale și fără pată.

(Iacob Negruzzi, „Convorbiri literare”, 2 februarie 1908)

D. Ollănescu-Ascanio s-a manifestat în toate genurile literare, scriind poezie, proză, cronici teatrale și făcând traduceri. Și-a publicat nuvelele în „Convorbiri literare” (*Zile de ploaie*, *Fata spânzuratului*, *Isprava lui Pandur*) și la „Literatura și arta română” (*Petre Cioclu*, *Banul alb*, *Burdumba*). A scris comedii ușoare (*Pe malul gârlei*, *Fanny*, *Primul bal*), dar și cronici la spectacolele care se prezentau (de exemplu, la *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale). A tradus din Horațiu, Catul, Victor Hugo, Turgheniev ș.a.

Ca poet, a abordat pastelul, satira, fabula, cântecul. În 1901, publică volumul *Poesii*, 1878-1898 (București, Editura Librăriei Socec et Comp.).

*De mult acum odaia se află părăsită!
Perdelele sunt rupte, fereastra-i dezvălită,
Pe vinetele geamuri căldura lui Cuptor
În vițe lungi țesut-a al ploilor fuior;
Iar când, în miez de noapte, le-ating vânturi
nebone,*

*De-o șoaptă plângătoare le face să răsunе.
Ce tristă-i colivia când pasărea-a zburat!
/...../*

*Ah! mi se umple ochii de lacrimi, când gândesc
Ce taină fără margini cu dânsa-n piept hrănesc!
Taci, inimă nebună, taci, inimă pustie,
Ca și odaia-n care ea nu o să mai vie!*

(Elegie)

VERONICA MICLE

n. 22 apr. 1850, Năsăud – m. 3 aug. 1889, Văratec

8 februarie 1882

Momoți,

Scrisoarea de la 5 am primit-o în 7. Te rog să-mi spui dacă primești regulat scrisorile mele, căci și mie îmi vine ideea să le numerotez ca vestita femeie din romanul francez. În scrisoarea de ieri, preocupat de gelozie, am uitat să-ți zic că tu ești Momoți a mea – numai a mea, că ești gingașă ca un crin și albă ca și el, dar nu așa de cuminte.

Titus îmi propune să-mi editez versurile și am și luat de la el volumul 1870-71 din „Convorbiri” unde stau „Venere și Madonă” și „Epigonii”. Vai Muți, ce greșeli de ritm și rimă, câte nonsensuri, ce cuvinte stranii! E oare cu puțință a le mai corija, a face ceva din ele? Mai nu cred, dar în sfârșit să cercăm.

De-ai fi aici te-aș pupa! Dar așa să pup în vânt? Căci tu ești începutul și sfârșitul vieții mele, cu tine se-ncepe și se-ncheie gândul meu, al

*lui
Emin.*

Veronica Micle a debutat cu schițe în 1872, la „Noul curier român”. A publicat poezii în revistele: „Columna lui Traian”; „Convorbiri literare”; „Familia”; „Revista literară” ș.a. În timpul vieții, a editat o singură carte, *Poezii* (Librar-editor Ig. Haimann, București, 1887), unul dintre exemplare fiind oferit cu dedicație lui Eminescu: „Scumpului meu Mihai Eminescu, ca o mărturisire de neștearsă dragoste. Veronica Micle. București, 6 februarie 1887.

*Frumoasă, sfântă poezie
Ce-ai fost unicu-mi Dumnezeu,
Pe dulcea ta zădărnice
Cât preț a pus sufletul meu.*

*Cât îmi părea că sunt de mare
Că idol eu mi te-am ales,
Cu ce avânt de adorare
Prinos adusu-ți-am ades,*

*Adâncă mea cucernicie
De mitul tău când s-a legat,
Pe dulcea ta zădărnice
Sufletu-mi jertfă ți-l-a dat.
(Frumoasă, sfântă poezie)*

MATILDA CUGLER-PONI

n. 2 apr. 1851, Iași – m. 9 oct. 1931, Iași

Poeziile d-rei Matilda Cugler (mai târziu d-na Burlă) sunt publicate în „Convorbiri literare” și înavușesc multe numere ale acestei reviste de la prima ei ivire. Ne cerem voie a reaminti cetitorilor câteva din cele mai caracteristice. /.../ Ceea ce va fi atras pe cetitorii acestor poezii lirice este eleganța limbajului lor și, poate, sinceritatea simțirii. Un merit deosebit este precizia cu care sunt compuse și care le ferește de lungile repetiții ale aceleiaș idei, ce, dealtminteri, se întâlnesc în atâtea poezii ale literaturii noastre. Pe de altă parte, nu este de tăgăduit că din poeziile d-rei Cugler apare o înrăurire predominantă a lui Heine și a lui Lenau; dar, în fine, avem cel puțin a face cu înrăurirea lui Heine și a lui Lenau.

(T. Maiorescu, *Direcția nouă în poezia și proza română*, 1872)

Matilda Cugler-Poni a început să scrie versuri de timpuriu, debutând în 1867 în „Convorbiri literare”. A colaborat la această revistă permanent, publicând însă și în alte reviste românești și străine: „Familia”; „Columna lui Traian”; „Literatorul”; „Viața Românească” ș.a. Debutul în proză și l-a făcut cu povestirea *Când vrea omul*, publicată în 1884 în revista „Tribuna” din Sibiu.

Volume antume: *Poesii* (1867); *Un tutor* (1881); *Fata stolerului* (1884); *Sfântul Nicolae* (1885); *Poezii* (1885); *Poezii* (1927). În 1971, la Editura Junimea din Iași, apare ediția îngrijită de Ion Nuță: Matilda Cugler-Poni, *Scrieri alese*.

*În pădurea înverzită
Să-mi săpați mormântul meu,
Unde nu-s nici cruci, nici pietre,
Unde nu-i pământul greu!*

*Căci mult greu am dus în lume,
Pân-ce viața-mi s-a sfârșit,
Pân-ce sufletul în mine
De durere s-a zdrobit.*

*Numai blânde lăcărmioare
Semănați-mi pe mormânt,
Ca să știe toți, că lacrimi
Mi-au fost partea de mormânt.
(Ultima dorință)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

ALEXANDRU MACEDONSKI

n. 14 mart. 1854, București – m. 24 nov. 1920, București

În același an, 1870, și în același oraș, Viena, alt tânăr român bătea la porțile culturii și voia să se înscrie la Universitatea vieneză; era cu patru ani mai tânăr decât Eminescu, era fiu al unei familii bogate. /.../ Se numea Alexandru Macedonski și se credea genial. /.../ Ca și Eminescu /.../ trimite în țară o poezie cu speranța de a-și inaugura cariera poetică; poezia sosește, e publicată, dar spre deosebire de „Venere și Madonă” era doar o mică însăilare, un sub-produs post-pașoptist care se numea „Dorința poetului”. Ea arăta, încă din primul moment al unei viitoare confruntări, cam la ce nivel se situau cei doi, angajați spontan și fără să știe, în cursa pentru locul întâi în poezia românească. De acum încolo, rivalitatea lor se va desfășura cu forța și cu tenacitatea fenomenelor astrale. Macedonski va urmări cu invidie și cu ură poeziile lui Eminescu, făcute să-l exaspereze prin perfecțiunea lor.

(Mihai Zamfir, *Macedonski și Eminescu*, în „România literară”, nr. 35/2019)

La numai doi ani după debutul în „Telegraful român”, cu poezia *Dorința poetului*, Alexandru Macedonski își publică primul volum de versuri, intitulat *Prima-verba* (1872). Urmează: *Poesii* (1882); *Excelsior* (1895); *Flori sacre* (1912); *Poema rondelurilor* (1927). La 20 ianuarie 1880, scoate primul număr al revistei „Literatorul”, publicație de opoziție față de *Junimea* și „Convorbiri literare”. După ce publică, în iunie 1883, epigrama anti-eminesciană *Un X... pretins poet acum...*, devine obiect al oprobiului public.

*O! Suflet, sparge-odată îngusta-ți închisoare
Și scutură-te-odată de lutul pământesc,
Ce-ți pasă dacă-n valea de vecinică plânsoare
Mai sunt și mai trăiesc?*

*Ce-ți pasă dacă sufăr lovit de-o crudă soartă?...
Ce-ți pasă de injurii la cari sunt supus?...
Ce-ți pasă ca pe-o frunză răstriștea de mă poartă?
Tu ești și rămâi sus!*

(La suflet)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

IOAN S. NENIȚESCU

n. 11 apr. 1854, Galați – m. 23 febr. 1901, Buzău

În „Junimea”, din 1877. A scris poezii lirice. A intrat ca voluntar în războiul din 1877, dar n-a putut lua Grivița cu propria sa mână, fiind rănit tocmai când era să facă această faptă. Acum studiază filozofia la Berlin. În urmă (1884) gazetar literar-politic la București, apoi profesor și dușman aprig al junimiștilor.

(Iacob Negruzzi, Dicționarul „Junimii”)

Ioan S. Nenițescu își publică primul volum de poezii, *Flori de primăvară*, la Berlin, în 1880, reedintându-l mai târziu la București (1889). În 1886, susține doctoratul la Leipzig. Revenit în țară, are mai multe activități: editor al revistei „Țara nouă” (1884-1888); profesor la Școala Normală de Institutori din București (1887); deputat de Covurlui (1888); prefect de Constanța (1888), inspector școlar al Bucureștiului (1892). A colaborat la publicațiile: „Albina”; „Amicul copiilor”; „Convorbiri literare”; „Lupta”; „Revista nouă”; „Românul literar”; „Șezătoarea”; „Ziarul presei”. În 1896, este ales membru corespondent al Academiei Române.

Volume de poezie: *Șoimii de la Războieni* (1882); *Pui de lei* (1891); *Poezii* (1911).

Eroi au fost, eroi sunt încă
Și-or fi în neamul românesc!
Căci ruși sunt ca din tare stâncă
Români orișiunde cresc.

E vița noastră făurită
De doi bărbați cu brațe tari
Și cu voința oțelită,
Cu minți deștepte, inimi mari.

Și unu-i Decebal cel harnic
Iar celălalt Traian cel drept
Ei, pentru vatra lor amarnic
Au dat cu-atâția dușmani piept.

Și din așa părinți de seamă
În veci s-or naște luptători,
Ce pentru patria lor mamă
Vor fi mereu învingători,

Au fost eroi, și-or să mai fie,
Ce-or frânge dușmanii cei răi,
Din coasta Daciei și-a Romei
În veci s-or naște pui de lei.
(Pui de lei)

CAROL SCROB

n. 21 iul. 1856, Săbăoani, Ținutul Romanului – m. 17 ian. 1913, București

Genul era acela cultivat la „Junimea” de Matilda Cugler și T. Șerbănescu. Însă Carol Scrob n-are nicio eleganță a întorsăturii, e străin cu totul de o cât de minimă idee poetică. /.../ În 1906 trimitea la felurite persoane, cărora le cunoștea interesul ce-l purtau literaturii naționale și sentimentele de „caritate”, liste de subscripții, rugându-le a face un „adevărat act de binefacere, pentru un cunoscut, dar sărac scriitor român”, care voia să-și tipărească opera inedită, și insista repetat și în mod penibil să i se înapoieze, deoarece „nu am liste imprimare”.
(G. Călinescu)

Absolvent al Liceului Național din Iași, Carol Scrob a făcut carieră militară în timpul Războiului de independență din 1877, avansând până la gradul de major. Își publică versurile în „Stindardul” și „Literatorul”. În 1881, Alexandru Macedonski îl prezintă publicului ca pe o speranță, alături de Duiliu Zamfirescu, iar în 1883 face parte din comitetul societății de la „Literatorul”. Colaborează la publicațiile: „Revista literară”; „Peleşul”; „Curierul”; „Universul”; „Minerva literară ilustrată”. Editează revista „Viitorul țării” (1902).

Volume de versuri: *Rime pierdute* (1881); *Poezii complete* (1883); *De-ale inimei* (1900); *Rouă și brumă* (1900).

*O adoram de-o vreme-ntreagă,
Și ochii ei fermecători
Făceau să-mi fie atât de dragă!
Zărand-o, mă treceau fiori!*

*Păstram amorul în tăcere,
Și cât eram de fericit!
Iar într-o zi de mai, frumoasă,
I-am scris, și-apoi ne-am întâlnit...*

*Am stat în luncă în tăcere,
Culcat sub vișinu-nflorit;
Și, tot privind în ochii-i negrii,
Pe brațu-i alb am adormit...*

*Iar când mă desteptai, spre seară,
În păru-i negru, mătășos
Ninsese florile de vișin!
Și cât îi stătea de frumos!*

*Păstram amorul în tăcere,
Și cât eram de fericit!
Dar într-o zi de august, tristă,
Am plâns, și-apoi ne-am despărțit.
(Sub vișinul înflorit)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

NICOLAE VOLENTI

n. 17 iun. 1857, Galați – m. 21 sept. 1910, Iași

„Departate de-a orașelor plăcere” contemplativul Volenti îl precedează – pe linia Alecsandri – pe Ion Pillat în măsura în care aceștia erau „evocatori nostalgici și senini ai unei lumi patriarhale” și – într-un fel – pe L. Blaga ca reperator al „neînțelesului ascuns” – la Blaga – „nepătrunsul ascuns”.

(Eugen Lungu, *Poeți de pe vremea lui Eminescu*)

Având studii de drept (la Universitatea din Iași, apoi la Paris), Nicolae Volenti a ocupat diverse posturi în justiție. A debutat la vârsta de 17 ani în „Convorbiri literare”. În 1875 publică, la Galați, primul volum de versuri – *Câteva strofe*. Participă la ședințele „Junimii” din 1877. A mai publicat volumele: *Poezii* (1891); *Câteva versuri* (1903). Interesat de literatura dramatică, a scris (în colaborare cu S. Frasin), piesa *Mioara* (1902). A făcut parte din Comitetul teatral al Teatrului Național din Iași.

*În neantul de apururi te aflai așa de bine
Cofundat în vecinicie rece și nesimțitor
Nici plăcere-nșelătoare care trece precum vine
Nici durere nemiloasă cu-al ei zbcium zdrobitor.*

*Și-ntr-o și pe-această lume te-au adus fără de voie
Ăntrupându-te din lumea fericitei neființi,
Și-ai venit, nevinovatul, la povară și nevoie
Și-mplinești pedeapsa vieții moștenită din părinți.*

*Pentru ce? Pentru ca însuși s-aduci pe-alții după tine
Și ei tot așa să facă pân-la cel din urmă rând
Chin din chin să se reverse peste valea de suspine,
Și-astfel să se vecinicească suferința pe pământ!
(În neantul...)*

A.C. CUZA

n. 8 nov. 1857, Iași – m. 3 nov. 1947, Sibiu

*Domniei-sale domnului A.C. Cuza,
la Bruxelles, 22. Chaussee de Wacove, 22, Bruxelles.*

Iași, 5/17 noiembrie 1885

Stimabile și mult iubite d-le Cuza,

Sunt foarte vesel aflând că ești sănătos și cred că nu m-ai uitat, căci sufletele nobile mai degrabă se uită pe sine. Doru-mi este și mie de d-ta, dragă, dar mare-i Cel-de-sus! A da el, de-om fi sănătoși, să vină și vremea aceea că doar nu-i legată de gard.

Ș-atunci vom face un berian ca acela, de s-a duce vestea! La întrebarea ce mai fac, răspund că nu mai pot face acum nimănui nimica!... Cu ce mă mai îndeletnicesc, mai mult cu șezutul, vorba unei duduți de modă nouă. Cu Pompiliu și cu Eminescu m-am întâlnit și ne-am probozit...

Când vei scrie lui Mihail pomenește-i și de mine. Te îmbrățișez și te sărut cu drag și te rog nu mă uita. Mă închin cu frățească dragoste și să auzim de bine!

I. Creangă

Alexandru C. (Constantin) Cuza, cunoscut ca A.C. Cuza, a făcut parte din cercul revistei socialiste „Contemporanul” din Iași, apoi a intrat în cercul Societății „Junimea”, colaborând la „Convorbiri literare”. A fost profesor la Universitatea din Iași și om politic de extremă dreapta. Își publică primul volum de poezie, *Versuri*, în 1887, urmat de *Poezii, epigrame și cugetări în proză* (1909). În 1914, apare volumul: Mihail Eminescu, *Opere complete* (editat de Librăria Românească și Institutul de Arte Grafice N.V. ȘTEFĂNIU & Co.), cu o prefață și un studiu introductiv de A.C. Cuza.

*Zădarnic mai așterneți pe hârtie
Cuvinte; reci ni par și ne-nțelese,
Căci în zadar sunt vorbele alese
Când nu-i simțire ca să le învie.*

*Poeți sunt mulți, puțină poezie...
O, de-ar voi în pace să ne lese,
Cu aiurări de prin văzduh culese,
Scutindu-ne de toaca lor pustie!*

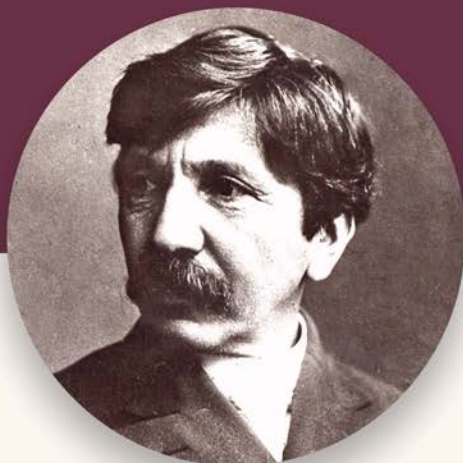
*Pricepem!... Zeul Amor e de vină:
Cu firea lui întoarsă și haină
Vă sfătuieste, doar și-a trece timpul,
Vicleanului Pegas să-i puneți șeaua...*

*Și se cutremură, speriat, Olimpul
Zeitelor ce-nfundă mahalaua.
(Zădarnic)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

ALEXANDRU VLAHUȚĂ

n. 5 sept. 1858, Pleșești, Vaslui – m. 19 nov. 1919, București

Singur eminescianismul n-ar fi un argument împotriva lui Vlahuță. Toți urmașii lui Eminescu sunt eminescieni și nimeni nu scapă de ecourile unei mari poezii care l-a precedat și din care, prin interpretări noi se poate scoate o altă poezie. Nici discursivitatea nu este o piedică pentru lirism. Eminescu însuși este oratoric, sentențios, uneori aproape, în aparență, didactic. De fapt Vlahuță e prozaic. /.../ Vlahuță nu înțelege deloc sensul artistic al poeziei eminesciene. În „Scrisori” el vede idei și, laolaltă cu toți detractorii marelui poet, un pesimism demoralizator. Dar Eminescu nu e deloc filosof în versuri, iar ideile lui sunt simple pretexte. O gândire eminesciană se poate stabili doar prin reconvertire a poeziei în concepte.

(G. Călinescu)

Deși este cunoscut întâi de toate ca prozator, datorită cărții sale *România pitorească* (1901), Alexandru Vlahuță a debutat cu poezie, întâi în „Convorbiri literare” (1880), apoi editorial, cu volumul *Poezii* (1887), după care au urmat alte șapte cărți de poezie. În versurile sale însă, nu a reușit să depășească ingrata condiție de epigon al lui Eminescu.

*Îmi arde inima de dor
Și plâng cumplitu-mi chin,
Ah! n-am aripi, aș vrea să zbor
La dulcele tău sân!*

*Căci simt că mor în ăst pustiu
Urât și-ngrozitor,
Unde nimic n-aud, nu știu
De tine, scump odor.*

*De multe ori noaptea-n tăcere,
Pătruns de chinuri grele,
Mă uit în sus, cer mângâiere
La lună și la stele;*

*Dar ele tac și zbor ușor
Pe câmpul azuriu;
Iar eu suspin și plâng de dor
În tristul meu pustiu.*

(Dorul)

DUILIU ZAMFIRESCU

n. 30 oct. 1858, Plăginești, Vrancea – m. 13 iun. 1922, Agapia, Neamț

...după ce îi făcuse curte eficace lui Macedonski, pentru ca acesta să-i patroneze debutul poetic (fapt petrecut în 1880), își părăsește rapid nașul literar imediat ce „Literatorul” și directorul său încep să fie marginalizați. E posibil ca trecerea aproape instantanee la Junimea să fi fost rezultatul unei constanțe mai adânci, cu toate că la 1883 personalitatea nevertebrată a viitorului scriitor se orienta mai ales în funcție de interes. Miza pe cartea maioreșciană se dovedește profitabilă: câștigă concursul de atașat la Ministerul de Externe (1886) și, doi ani mai târziu, când conservatorii vin la putere, colegul său de cenaclu junimist, P.P. Carp, îl trimite în misiune la Roma.

(Mihai Zamfir)

Cea mai importantă contribuție a lui Duiliu Zamfirescu la literatura română o reprezintă romanele sale din *Ciclul Comăneștenilor* (1894-1898). A debutat însă ca poet, publicându-și primele texte în „Ghimpele” (1877) și „Resboiul” (1878). În 1880 îi apare poemul *Levante și Calavryta* în „Literatorul”, tânărul autor bucurându-se de aprecierea lui Alexandru Macedonski. Din 1884, colaborează la „Convorbiri literare”. În primul său volum, *Fără titlu* (1883), adună poemele și nuvelele publicate în reviste. Alte volume de poezie: *Alte orizonturi* (1894); *Imnuri păgâne* (1897); *Poezii nouă* (1899); *Pe Marea Neagră* (1919).

Somnule, ți-am scris să vii

Să-mi adormi dorul din piept...

Și de-atunci te tot aștept

Somn, tu, moartea celor vii.

Bătrânețe, vin' tușind.

Vino, adu-mi iarna ta...

Voiu să uit a cugeta,

Voiu să mor încă trăind.

Moarte, tânără fecioară.

Vin să-ți dau din al meu sânge...

A trăi este a plânge,

Și trăind iată ce-am strâns

Plâns și lacrimi și iar plâns.

Moarte, vin de mă omoară.

Visul eu mi l-am visat:

A fi vecinic înșelat...

– Cred că am visat destul.

Sunt sătul... sunt sătul...

(Dorința)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

LUCREȚIA SUCIU

n. 3 sept. 1859, Oradea – m. 5 mart. 1900, Oradea

Singur acest tablou [din poemul La scaldă] face mai mult decât toate volumele de versuri numerotate ale unui Haralamb Lecca. Poezia se poate pune alături de bucata lui Victor Hugo în Orientale.

(Nicolae Iorga)

Casa de la Ucuriș a părinților Lucreției Suciș a găzduit un mic cerc literar, la care obișnuiau să participe George Coșbuc, Gheorghe Bogdan-Duică, Aurel Popovici. Lucreția Suciș a debutat în anul 1884 în „Familia”, cu poemul *Suvenir*. Până în 1895, a publicat cu regularitate poezii în „Familia”. În anul morții lui Mihai Eminescu, 1889, la Sibiu, îi apare prima (și singura) carte de poezie – *Versuri* –, pe care Titu Maiorescu a considerat-o „primul simptom al renașterii” culturale ardelenе. Împreună cu soțul ei, Wilhelm Rudow, la Oradea, au editat „Foaia literară”, o revistă săptămânală care a avut 30 de apariții (1897).

*Apa-i clară, liniștită, se văd pietrele din fund.
Ea-și descinge haina albă de pe trupul cald, rotund,
Părul negru, lung și moale îl desprinde, despletește
Și privind mereu în lături, către mal încet pășește,
Surâzând și doritoare își privește-n apă chipul,
Lin picioru-și moaie-n unde și se joacă cu nisipul
Și cu spumele din margini, apoi sprinten se aruncă
Unde valul ochiu își face...*

.....
Clipocind de semn vrăbeți stau prin cânguri liniștiți

.....
*Soarele să o ajungă, razele și le lungește,
De pe trup să-i soarbă stropii și-i pândește toată taina,
Supărat în nori s-ascunde dacă ea-și încinge haina.*

(La scaldă)

MIRCEA DEMETRIADE

n. 2 sept. 1861, Ocnele Mari – m. 11 sept. 1914, București

Autorul, confuz în materie de poetică, se crede „crescut în principiile Frumosului absolut, principii pe care hyerofantele Ioan Heliade le-a trâmbițat prin vocea-i de oțel”. /.../ Interesant este că Demetriad se orientează spre poezia inefabilă și simbolism, interpretând din Gérard de Nerval, din A. Rimbaud, din Verlaine.

(G. Călinescu)

Mircea Demetriade a debutat în 1880, în „Literatorul”. A colaborat la: „Portofoliul român”; „Fântâna Blanduziei”; „Revista literară”; „Revista orientală”; „Telegraful român”; „Unirea”; „Românul”; „Naționalul”; „Vieța nouă” ș.a., reviste în care îi apar peste 1500 de poezii. În 1883, publică volumul *Fabule*. Urmează: *Versuri* (1884) și *Făt-Frumos. Forme noi. Pygmalion. Din albumul ei. Poezii 1883-1888* (1889).

*Ale mele zile sunt pustiuri cari
Rătăcesc în ele roze caravane;
Câte visuri blonde, albe, suverane,
Câți emiri fatidici dar cu mușchii tari,*

*Iar pustiul crește și pustiui-i unul,
Pe când caravane câte-a spulberat
Sau le-a prins în munții de nisip Simunul!
(Spleen)*

*Călărind pe negri, nobili armăsari,
Și cămile câte au trecut dușmane
Prin nisipu-n flăcări și cu doruri vane,
Eldorado,-n fine ca să le răsari?*

*Și câți lei de-orgoliu au răcnit sub soare?
Ocean de sânge, aur și vâltoare;
Însă după zile, zile au urmat,*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

GEORGE COȘBUC

n. 20 sept. 1866, Hordou, Năsăud – m. 9 mai 1918, București

Coșbuc s-a afirmat destul de repede și cu succes neobișnuit, fiind cel dintâi scriitor care oferea, în poezia românească de dinaintea lui Macedonski, o replică verosimilă poeziei eminesciene – atunci tutelară și hipnotică. Propunând o poetică diferită de eminescianism, Coșbuc a făcut-o însă într-un mod opus modernismului macedonskian, deoarece mijloacele sale rămăseseră, stilistic vorbind, de natură „eminesciană”. Ca și Eminescu, el se afla la sfârșitul unui lung drum ale cărui origini se pierd undeva în trecut. Apărut pe orizontul nostru literar în ultimii ani ai Luceafărului, dar distanțându-se programatic de acesta, poetul ardelean s-a ivit exact la timp.

(Mihai Zamfir)

George Coșbuc debutează cu traducerea *Cuvintele Coranului* de Zedlitz, în „Școala practică”, publicație editată la Năsăud. În 1884, publică poezia *Filosofii și plugarii* în „Tribuna” de la Sibiu, revistă condusă de Ioan Slavici. Un moment de referință îl constituie apariția în „Tribuna”, în 1889, a poemului *Nunta Zamfirei*. Cu concursul lui Slavici și al lui Maiorescu, în 1889, George Coșbuc se stabilește în București. În 1893, la Editura Socec, îi apare volumul de poezii *Balade și idile*, urmat, în 1896, de *Fire de tort*.

*Oamenii mă-nvinuiesc,
Că sunt tânăr și iubesc!*

*Tu mi-ai zis să viu la moară
Pe-nsărat, să te-ntâlnesc,*

*Dar la moară dau de prieteni,
Și de prieteni mă feresc.*

*Te-am văzut și ieri pe-o cale.
M-am temut să te opresc,*

*Că de mama mi-e rușine
Și de tine mă sfiesc.*

*Mi-e necaz pe toată lumea
Și mi-e ciudă că trăiesc:*

*Te-aș lăsa și mi-e cu jale,
Te-aș iubi și nu-ndrăznesc!
(Gazel)*

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

TRAIAN DEMETRESCU

n. 3 nov. 1866, Craiova – m. 17 apr. 1896, Craiova

...prin simpla intuiție, probabil, el e un precursor al simbolismului în acea formă a sentimentalismului lugubru, pe care o va dezvolta cu douăzeci de ani mai târziu Bacovia. Simbolistă e nostalgia de ținuturi misterioase, spleenul. Fără să apară scrise cu majusculă, punctele cardinale, marea încep să simbolizeze setea de infinit. /.../ În sfârșit, cu mult înaintea de Bacovia și în spiritul aproape de al lui Rollinat, poetul cultivă un patetic sfâșietor în care „simfoniile”, „aiurările”, „delirurile”, sarcasmele, plânsetele de nebun pe stradă, exercițiile de dansuri macabre, de muzică dureroasă la clavier sunt elemente tipice.

(G. Călinescu)

Remarcându-l pe Traian Demetrescu pentru poezia *Ploaie din senin*, publicată în „Vocea Oltului” în 1882, Alexandru Macedonski îi va prefața volumul de debut, *Poesii*, apărut în 1885. Traian Demetrescu va mai publica volumele de poezie: *Freamăte* (1887); *Amurg* (1888); *Cartea unei inimi* (1890); *Sensitive* (1894); *Acuarele* (1896).

*Cu mintea aiurită-n gânduri,
Cu vechiul dor nestins în piept,
Pe banca veche din grădină,
Și azi, ca un copil, te-aștept!*

*Dar aducându-mi bine-aminte
Că tu te-ai dus... suspin și tac;
Apoi nervos, să uit urâtul,
Scriu versuri pe acest copac...*

*Căci – cine știe când! – vreodată,
El poate fi de martor luat,
Că ceasuri lungi, pierdute, triste,
Sub umbra lui te-am așteptat.*

(Copacul)

• POEȚI CONTEMPORANI CU MIHAI EMINESCU •

IULIA HASDEU

n. 14 nov. 1869, București – m. 29 sept. 1888, București

Poeziile Iuliei Hasdeu nu sunt încercări adolescentine într-o limbă învățată, ci produse literare finite într-o limbă perfect asimilată, cu care tânăra poetă jongla dezinvolt.

(Liviu Grăsoiu)

Copil supradotat, Iulia Hasdeu, la 11 ani, a absolvit Colegiul Național „Sfântul Sava” din București. A plecat în Franța, fiind prima româncă studentă la Sorbona.

Cu excepția câtorva poeme apărute în timpul vieții, opera Iuliei Hasdeu este postumă, publicată de tatăl ei, Bogdan Petriceicu Hasdeu. A scris, preponderent poezie în limba franceză, unul dintre traducătorii poemelor sale fiind Traian Demetrescu.

*De este-n lume-adevărat
Că-ndrăgostiții au aflat
În germinal sau în brumar
Avântul altfel nesperat
E că-n himeră-și fac hotar.*

*Și pacea serii de-o iubesc
Cu umbrele ce amăgesc
Natura chiar – augusta mamă
E ca-n visare se voiesc
Și de himeră nu au teamă.*

*Ei rîd de vise-amăgitoare
Și nu se tem că omul moare
Că-n timpul lui Homer mai speră...
Sunt singuri fericiți sub soare:
Că fericirea – e-o himeră.*

(Himera)